

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 112.

Maribor, dne 27. septembra 1912.

Letnik IV.

**Vabimo na letošnji glavni
občni zbor „Slov. Straže“,
ki se vrši v nedeljo, dne 13. oktobra
v Mariboru v dvorani »Narodnega doma«.** —

Z občnim zborom je združena Slomšekova slavnost
mariborske podružnice. — Slovenci od blizu in da-
leč! 13. oktobra v Maribor!

Rod pritlikovcev.

Poglejte naše liberalce! V vsem njihovem delo-
vanju, vdejstvom, hotenju in mišljenju ne najde-
te nič velikega, nič širokopoteznega; iz vsakega
njihovega dejanja vam govori nasproti samo usmil-
jenja vredna malenkostnost in duševna omejenost,
da bi se človek zjokal. Zgodilo se je že, da so libe-
ralci začutili v sebi stud nad lastnimi deli in so
skušali razmahniti krila, da bi se dvignili iz blata,
katero tlačijo. Toda ostalo je le pri poskusu. V kri-
lih ni več nikake moči, vse je preperelo in nerab-
no. Brezidejnost, brezsmotrenost vsega liberalnega
žitja in bitja je odvzela liberalnemu organizmu sko-
ro vse življenjske sile in kot na pol-kadaver udaj sa-
mo še leno mlakasti po močvirju, v katerem mu oči-
vidno ugaja. Nič vzvišenejšega, nič idealnejšega,
plemenitejšega ne poznajo več naši liberalci. Hlad-
ni, ubijajoči materijalizem je zamoril njih boljšo
stran in sedaj gomazijo samo še okrog po zemelj-
skih krtinah, povohajo vsak smrad in k večjemu še da-
jejo od sebe neprijetne, zavistne glasove, če vidijo,
kako se kdo drug v ponosnem poletu dviga v viša-
ve: rod pritlikovcev.

Naši boji z nemškim sosedom v deželi so hudi
in težki. Skozi stoletja zaničevani in zatirani, smo
se sedaj vzdramili ter nevstrašeno stopili na plan:
dajte nam naše pravice! Nič hudega nočemo priza-
deti nikomur, nič ne mislimo koga oškodovati, ampak
samo to zahtevamo, kar nam gre po božjih in člo-
veških postavah. Naš boj je boj vreden pogumnih,
značajnih / mož, kateri hočejo živeti na svoji zemlji

kot lastni gospodarji; gre se nam za biti ali ne biti.
V takih odločilnih, velikih bojih človek ni vsakdan-
ji, malenkosten. Njegov pogled hiti in hoče v bo-
dočnost, zato se krepko otrse blata, ki ga je vedno
dosti v zemeljskih nižinah. Ne vstraši se, če je tre-
ba prinesiti žrtve, ker ve, da vsaka velika reč zah-
teva moč z velikim duhom in velikim srcem ter
mnogo žrtev.

Tako vidimo tudi v našem boju, da preprosti
ljudje radevolje prenesejo marsikatero žrtv. Našim
ljudem je znano, da ima boj, ki ga bijemo z Nemci,
tupatam kako neprijetnost, vendar to jih ne vznemirja.
Oni vidijo svoje voditelje, kako ti nevstrašeno
in brez ozira na lastno osebo stopajo v prvi vrsti in
z veseljem in polni poguma jim slede. Nič jih ne
plaši, če je treba stopiti včasih skozi žgoče koprive,
če je treba premagati težke ovire. Vsem lebdí pred
oči veliki cilj: dobrobit spočnjestajerskega ljudstva
in brez ozira na levo in desno korakajo proti njemu.

Kdor ima le še kaj plemenitosti v srcu, čigar
notranjost je le še v toliko neskvarjena, da se lahko
včasih ogreje za velike misli, vsakdo bi moral z ob-
čudovanjem motriti vrste slovenskih bojavnikov in bi
se jim pridružil. Ne tako naši liberalci. Skušali so
sicer že stopiti na našo stran, toda le za trenutek.
Njihova od sebičnosti skozi in skozi skvarjena nra-
v jim je otopila pogled in mesto da bi vprli svoje oči
v svetel cilj, ki se blišči iz daljave, so obrnili svoj
pogled v raskavo pot. In če se je zaplščalo kje ob
strani magari goljufivo zlato, so pozabili na vse in
planili iz vrste, da bi se obogatili ob vabljenih ce-
kinih.

In ko so bili enkrat iz vrst in so se valjali zopet
v svojih nižinah, potem niso našli več moči, da bi se
dvignili. Polastil se jih je srč in v onemogli jezi bevs-
kajo kot stekla ščeneta na ljudi, ki stopajo nemote-
no preko njih za svojim ciljem. Ker so se sami dali
oslepiti varljivemu zlatu, ker je nje same premagala
trenutna dobrobit, ker so sami podlegli svoji sebič-
nosti, sodijo tudi vse ljudi po sebi in mečejo v nje
blato, ki so ga sami polni. V zadnjem času gobezdajo
naši liberalci v svojih glasilih o prepirih med naši-
mi poslanci. Pravijo, da je med našimi poslanci hud

boj radi odborškega mesta, ker je to mesto združe-
no z gotovo plačo. Žalili bi naše poslance, če bi jih
brani pred takimi napadi. Rečemo samo: Pritlika-
vi rod liberalcev tako visi na mamoni, da ni zmo-
žen visoke misli, da mu je pri vseh življenjskih ko-
rakov prva in glavna maksima — denar. Radi korit
in čenarja se prepirajo celjski mladini in starini, se
preklajajo ljubljanski liberalci, se ravsajo v Ciril-
Metodovi družbi, je boj povsod, kjer sta dva liberal-
ca. Zato je umevno, da se skuša spraviti tudi naše
poslance na tako nizkotno stališče, ker: Wie der
Schuft selber ist, so denkt er von anderen!

Prusofilstvo dela razprtije.

(Na naslov okrajnega glavarstva v Mariboru.)

Ker je od majnika tega leta začela prusofilska
„Ostdeutsche Rundschau“ prinašati sistematično do-
pise in podlistke iz St. Lovrenca nad Mariborom, ki
škodujejo ugledu tega lepega trga in ker smo zve-
deli, da obsojajo to grdo, prusofilsko gonjo tudi še
zmerni Nemci, obrnili smo se po informacije na več
verodostojnih oseb. Iz mnogih poročil, ki so nam do-
šla tudi iz nasprotnega tabora, povzamemo danes
samo, kar priobčujemo v naslednjem. Že to bo zado-
stovalo, da bo širna javnost sprevidela, kdo dela pri
Sv. Lovrencu nad Mariborom nemir. Samo par prus-
ofilskih agitatorjev je, ki ne morejo dočakati, da bi
se potopili v prusovskem morju in ti v svoji napdi-
rajoči nestrpnosti zabranjujejo vsako gospodarsko in
kulturno življenje in napredovanje.

Naši izvestitelji pri Sv. Lovrencu nam poro-
čajo:

„Ostdeutsche Rundschau“ napada tudi nas
zmerne Nemce, očitajoč nam, da „nimamo pravega
vodstva, da nismo čini, da ne zabijamo k nemš-
kim veselicam.“

V resnici pa pričajo vsi naši politični in vo-
lilni shodi, občinske seje, vsi rekurzi, vse poletne,
pustne veselice ter vse kvadrile, da imamo vodstvo,
pred kojim sta morala velikokrat molčati dva vzgled-
na župana, blagi Štefan Fasching in kulantni, takt-
ni, za občino zaslužni Jože Michelitsch.

PODLISTEK.

**Ob 25. letnici „Bralnega
društva“ pri Sv. Križu nad
Mariborom.**

Ko ravno kmet na delo se podaja,
da zemlji izroči vse nade svoje
in trudi z njo se v znoju brez nehaja,
dokler mu v mraku z line zvon glasan
razlegajoč črez hrib se in ravan
na delopust k počitku ne zapoje:
tedaj mu v srcu želja se rodi,
da bi Gospod poslal mu blagoslov;
in ko na polju setev se zlati,
in ko jo spravlja pod domači krov,
tedaj hvaležno svoj pogled upira
na trud, odkoder sreča mu izvira.

Podobno čustvo tudi nas prešinja,
ko gledamo v pretekle dni nazaj,
oj trudov mnogih, dela nas spominja,
sadeve lepe, vspeh že kaže zdaj.

Odplulo v davnost let je dvajset pet.
Takrat možje, mladenči so se zbrali,
oko jim zrlo je v bodoči svet,
potrebe ljudstva jasno so spoznali
in „bralno društvo“ so ustanovili,
kot mlado drevce so ga zasadili,
ki naj se dviga in razvija, cvete
ter nuči sad omike in prosvete;
rojake naj pod svojo senco vabi
in v bratoljubju naj jih skrbno vzgaja,
da nikdo izmed njih kedaj ne zabi
ljubiti vero, jezik, očetnjavo;
naj trdno v lepih, jasnih vzorih vztraja,
s telesom zdravim spaja dušo zdravo.

In danes, ko črez petindvajset let
obračamo na društvo svoj pogled,
se mnogim vprašajoča misel vzbuja,
mar društvo naše lepe je splošno,
mar ljudstvo je v zavednosti vzgojilo,

mu li še blage svoje zdaj ponuja?

Čemu vprašanje, saj današnji dan
tako pomemben, slaven in krasan,
nam jasno priča, glasno govori,
da društvo vztraja, dela, še živi.
Če kdaj sovražna nanj je prišla sila,
dozdaj ga vendar upognila ni,
podlaga verska mu je bramba bila,
na temelju verskem danes še stoji.
Prodrlo je v slovenske kmečke koč,
učilo, vzbujalo obmejne brate,
podajalo v berilu uke zlote,
kazalo vir jim srce je bodoče,
a poleg ukov tudi vedno zdravo
oblažujočo nudilo zabavo.

Če danes v naš obmejni lepi svet
obrnemo skrbeči svoj pogled
k severu, vzhodu, k jugu do zapada,
srce nemirno, tesno nam postaja,
ko ljudstvo tam omike prave strada,
ko ljuti boj ga vedno bolj razdvaja,
ko poedinec se zaman upira,
ko vera gine, narodnost umira!
Tu vrh križanskih hribov in livad
pa biva narod čil, probujen, mlad;
zaveča sredi dela in trpljenja
se tudi smotrov svojega življenja.
In kakor gozdov je njegovih rast,
tako je vstrajna, vzorna njegova čast;
ponos njegov je narodna mladina,
ki v veri, izobrazbi je edina,
ki v vzori jasnimi v odločen boj
naprej hiti za večni blagor svoj.

Kako tedaj se ne bi radovali,
predragi, danes takega godu!
Možje, ki so ob zibki društva stali,
navzoči so nekateri danes tu.
Kako se pač jim srce zdaj račuje,
kako zavest jih blaga osrečuje,
ko gledajo po mnogih, mnogih dneh
mladostnih želj in svojih del uspeh!
Zato se danes naš slavnostni zbor

hvaležno njih ljubezni klanja,
današnji dan zasluge njih oznanja,
naj bočejo mladini naši vzor!

Pa kakor že v pozemeljskem življenju
ne sije vedno solnce mirnojasno,
tako v društvenem delu in strmljenju
ni bilo vedno, kakor danes, krasno.
Prišli so nanj viharji, mračni dnevi,
prosvete solnce vedno ni sijalo,
pogubni so prihajali odmevi,
in v strahu delo plaho je zastalo
saj pač minljiv človeški vsak ustroj
v razvoju terja za obstanek boj.

A danes „bralno društvo“ v moško dobo
stopilo je s ponosnimi koraki,
in z moško bode se močjo, zvestobo
upiralo vnaprej nakani vsaki.
Nazaj ponosni, srčni pa naprej
oziramo se v boj navdan s krepostjo,
saj vneto srce, zaljšano s čednostjo,
zatre jih, ki protivijo se njej.

A tebi, „bralno društvo“ lep razvoj,
prijateljjev želim obilni broj!

Ti družji narod kmečki v močne čete,
da boče boj njegov za dom in vero,
za narodne svetinje, blage svetote,
z nebes kdaj blagoslovljen tisočero!
Naj duh se Slomškov na te ozira,
njegov pa vzor te v delu naj podpira.
Njegov in tvoj slavimo jubilej,
nazaj spomin, zre upanje naprej,
z današnjim slavljem dela se njegova
v spomin povračajo prej nami nova;
duh Slomškov naj društva cilj preveva,
naj vera prava bo nam vedno luč
in jezik materni naj bo nam kijuč
do sreče prave, ki nas naj obseva.
Do narodne omike zveličanske
naprej sinovi, hčere ve križanske!
A tudi drugim tukaj zbranim vsem
pozdrav in „dobro došli“ v geslu tem!

M. Zemljič.

Mogoče pa „Ostdeutsche Rundschau“ polaga vso težo svoje trditve na besedo „pravo“, da torej manjka „pravega“ vodstva. (Tedad ima prav! Ker naše vodstvo je častihlepno, ošabno, domišljavo, nevesče paragrafov in krivično napram tistim, ki ne trobijo v njegov rog.)

Evo dokazi:

Dne 15. novembra 1885 so si kmetje iz Št. Lovrenca in Puščave ustanovili Kmečko bralno društvo pri Mlinarju. Na ustanovnem shodu so bili zbrani najboljši in najuglednejši moži in žene. A vodstvo je — v kljub pomirjevalnemu vplivu nekaterih treznih elementov — dalo objaviti v „Marburger Zeitung“ z dne 25. decembra 1885, štev. 153, tako neresničen in hujskajoč članek, da smo se res bali posledic: „S „hlapei“ in „heklami“ itd. se je ozmerjalo bogate posestnike. Že dne 13. januarja 1886, v štev. 6, pa je morala „Marburger Zeitung“ preklicati vse svoje trditve, zraven pa je naš tržane pošeno oštela. Naši nasprotniki so triumfirali, mi pa smo bili blamirani.

Dne 8. avgusta so si kmetje zopet pripravljali društveno veselico. Z veseljem jim je prepustil svoje prostore naš nepozabni tržan Ferdinand Rattey. Na dreganje našega vodstva smo morali imeti dne 3. avgusta 1886 občinsko sejo in potem sejo za sejo, vse pa zoper nedolžno Kmečko bralno društvo. In vsak pomirjevalni poskus naš zmernih je bil bob v steno. Ni treba naštevati, koliko sejnih sklepov nam je c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru ovrгло, kako smo pogoreli s sklepom, da se naj vodja tukajšnjih orožnikov na mah prestavi, kako je morala še „Marburger Zeitung“ zopet preklicavati od našega vodstva sprejete neresnice; gabi se mi tudi opisovati, kako je vodstvo dalo siloma z redarsko uro razgnati mirno, veselo, številno kmečko ljudstvo in ugledno akademično inteligenco. Samo to bodi omenjeno, da je naše vodstvo udeležencem društvenega zborovanja pri Ratteyju naprtilo tožbo, vsled katere je dne 8. novembra 1886 stalo pred mariborskim sodnikom 30 oseb. In efekt je bil ta, da so bili 3 možje obsojeni na globo 10 goldinarjev, drugi pa vsi oproščeni.

Prav ima „Ostdeutsche Rundschau“, če trdi, da nimamo pravega vodstva in sicer že dolgo ne!

Prišlo je leto 1887. Za dne 20. februarja so si kmetje rahlali za novo društveno zborovanje. Naše vodstvo je zopet nasprotovalo in povzročilo občinsko sejo dne 10. februarja, ki je sklenila, da se Kmečkemu bralnemu društvu nikdar več ne sme dati plesna licenca itd.

A na rekurz društva smo dobili od c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru laskavi uradni odlok, ki se glasi znotraj:

„Gospodu županu pri Sv. Lovrencu naznanjam in ukažem, da se Kmečkemu bralnemu društvu mora dati godbeno dopustilo. Pernatu pa se mora dovoliti, da sme čez postavno uro točiti. Ob enem sem določil, da se ovrže sklep občinskega odbora od dne 10. februarja po § 90 občinskega reda. Tudi nadalje ukažem, da se mi v treh dneh predložijo vabila in zapisniki dotične seje. Nadalje opominim, da tepeži po drugih krčmah nimajo celo nič opraviti z veselico Kmečkega bralnega društva, h kateri smejo le povabljeni gostje priti. Tudi ne gre, da bi se društvo s tem tolažilo, da

sme kak delavnik zborovati, kajti so udje tega društva večidel veliki posestniki, ki nimajo časa v delavniških zborovanju iti; pa tudi priprave za 20. februar veljajo mnogo denarja, zato pa sme društvo ta dan zborovati.

Pri tej priložnosti pa tudi županu ukažem in zapovem, da vse opusti, kar bi le količkaj pričalo in kazalo o sovraštvu in strankarstvu do društva. Župan ima skrbeti za red in mir, kadar društvo zboruje, pa vse to brez orožnikov in je osebno za to odgovoren, da se zborovanja društva nikakor ne bode motilo. Kdor se pa ne bode po teh ukazih ravnal, tisti si bode imel nasledke sam pripisati.“

Maribor, dne 12. febr. 1887.

Kankovsky s. r.

Čeravno je na kmečkem društvenem zborovanju igrala c. in kr. vojaška godba, naše vodstvo se vendar ni dalo miru. V kavarni pri Hlačkyju se je zbralo sedem mož pozno v noči, da bi šli motit in dražiti zborovalce; k sreči so si v zadnjem trenutku premislili. Pač pa je prinesla „Marburger Zeitung“ z dne 27. februarja 1887, štev. 25, dolg članek, v katerem toči naše vodstvo grenke solze po tistih neresnih odborovih sklepih, katere je c. kr. okrajno glavarstvo razveljavilo ter se glavarju celo očita, kakor da ni ravnal po pravici.

In res sta se po nasvetu našega vodstva poslala dva moža v Gradec, da se zoper postopanje mariborskega c. kr. okrajnega glavarstva pritožita pri visoki c. kr. namestnici; a vse zaman! Zamerili smo se vsem, tudi najvišjim oblastem v deželi. Vse nam je reklo: Sami delate nemir, potem pa hodite tožiti nedolžnih ljudi;

Ta breca iz najvišjega mesta je učinkovala. Naše do kosti blamirano vodstvo je mirovalo. In tako je dne 21. maja 1888 moglo akademsko društvo „Triglav“ iz Gradca izleteti v naš prijazni trg in prirediti nemoteno slavnostni koncert in banket pri Golobiču — Vincencu Novaku, ki je neštetokrat vsklikal: „Verdammt der Teufel, sei ma' ja lauter Bindsche!“

Mnogo trških hiš so kinčale cesarske, narodne in deželne zastave, in tržani smo bili veseli mladih gostov. V dokaz naj le omenim rajnega gospoda Schilhana. Dasi je le težko hodil z brglo in jedno no go in so mu leta glavo osivila, je vendar spremljal slovenske akademike, kamorkoli so se podali. Ginjen ga je marsikateri poslušal, kako je vznešeno popeval z visokošolci: „Kde domov muj?“, „Hej Slovane“, „Domovina, mili kraj“, in druge. In ko so se akademiki na svojem povratku približali njegovemu okusno urejenemu domu, kako živahno in ognjevito jih je izza vrtnih ograj pozdravljali! Njegova ljubeznjiva žena in ravno tako ljubeznjivi sin pa sta jih ustavila in jim v slovo natočila šentjanževca.

Taka lepa vzajemnost in kulantnost napram drugorodcem je vladala v našem trgu, dokler je naše vodstvo mirovalo. A to ni trajalo dolgo! Zgodilo se je, da smo dobili nekaj slovenskih učiteljev. Po izgubljeni vojski s kmeti se je naše vodstvo vrglo na slovenske učitelje, na primer na Poljanca in na Schella. Tu mu je bila sreča milejša. Čeravno izvrstni možje, povsod priljubljeni, so morali vendar po nam dobro znanih spletkarskih mahinacijah našega vodstva ostaviti šentlovrenška tla. Če je kdo mislil, da bo sedaj mir, se je pa bridko zmotil.

„Tako, Fefa, če bodeš potegnila ta dolgo, pojdeš ti, če pa ta kratko, pa jaz.“

Jajčarica se je na dolgo pokrižala, nato pa potegnila neprelomljeno žveplenko. Sicer jej ni bilo po volji, pa se je pomirila, češ: glave mi vendar ne bodo vzeli, še udariti me ne smejo.

Pelujnske se je že odpravljali na odhod, ko ga je še Fefka enkrat pocukala za rokav in vprašala: „Ti večkrat hodiš z gospodom po lovu, gotovo bodeš vedel, ali gospod radi jedo kuretnino?“

„Kaj bi ne“, je molal ženin, „še jaz jo imam rad, ko jej vaju nisem, kaj bi pač še tak gospod ne?“

V slovo sta si ženin in nevesta prav krepko stisnila roke, se tako bolj na ljubko pogledala, Gašper se je še v veži do dobra izpljuval, nato pa se je spustil navzdol proti domu.

Fefi se je kar vrtelo vse po glavi, ker je prišlo vse tako nenadoma. Okoli srca pa jej je bilo zopet nekako čudno prijetno, da ni mogla celo noč zatisniti niti očesa, ampak vedno je premišljevala: kako bi se postavila pred gospoda in katera dva petelinčka bi jim podarila.

Kot bi trenil, minila sta dva dneva in veliki zvon v nedeljo zjutraj je začel vabiti vernike k sv. Juriju.

Nekako zazeblu je Fefo pri glasu zvona, katerega se je poprej vedno veselila. Pa otresla se je strahu, se praznično oblekla, zvezala petelinčkoma noge in hajdi navzdol in enkrat v hrib proti hiši božji.

Na poti se jej je še pridružil ženin in jo doobra poučil, kako da se mora obnašati pred gospodom. Zaupal jej je tudi, da bode on poslušal pri vratih in ako bi gospod želeli še njega, naj ga le kar pokliče.

Fefa je zanesla piščanca v župnijsko kuhinjo in rekla postrežnici:

„To je za naša dva gospoda!“

Nato pa je urno krenila v cerkev. Dasi nevesta, je vendar precej vneto molila, klečala še dolgo

Pijano svoje zmage nad neljubim učiteljstvom, se je vodstvo lotilo c. kr. žandarmerije. Morali smo imeti več občinskih sej. Ne sme biti povedano, kaj smo tajno sklenili. Znano je le dejstvo, da je c. kr. višje orožniško poveljništvo nam vzelo orožniško postajo in jo postavilo na Ruto. A to je za naš trg za sluzena kazen!

Vrhunec svoje modrosti pa je slednjič pokazalo naše vodstvo dne 8. septembra t. l. pri Novaku povodom „Schauturnfesta“ tukajšnjega Turnvereina. Marsikateri tržan si je veliko obetal, ko je ob ustanovitvi Turnvereina bral v „Morgenausgabe des Grazer Tagblattes“ z dne 14. majnika 1911, št. 133, dopis od Sv. Lovrenca z donečo prerokbo: „Unser Turnverein soll ein neues Bollwerk in unserer nationalen Schutzwehr werden! Unser Turnverein wird aber auch für das ganze Drautal eine nationale Bedeutung haben!“ Pa vse upanje je splavalo po vodi, ko se je dne 8. septembra t. l. jasno pokazalo, za čim stremi velemodro vodstvo. Zbobjnalo je skupaj domače šolarje in šolarice ter nekaj na počitnicah bivajočih dijakov. Delilo se je „Ostdeutsche Rundschau“, ki je bila polna neresnic in zavijanj o naših krajevnih razmerah ter je očitno hujskala na odpad od katoliške cerkve. Pa gospod nadučitelj Moge in gospod učitelj Schatz tega škandalaj nista zabranila! Kdo torej pri nas hujska? Kdo dela nemir?

Očita se nam v „Ostdeutsche Rundschau“, da ne zahajamo k nemškim društvenim veselicam! Ako je naše vodstvo tako netaktno, da s hujskanjem kali mir, da v govorih napada penzioniste, da ošteva prepozno došle, da izrablja mladino, da spravlja celi trg ob dobro ime in v nasprotje z našim milim vladarjem, presvitlim cesarjem, potem je naše vodstvo samo krivo, da ni edinosti in dasi pošten Lovrenčan, ki je zvest avstrijski državljani, niti blizu ne upa, boječ se, da bi postal izdajica najvišjih interesov domačega trga in cele avstrijske domovine. Prusofili nočemo biti!

(Tržani)

Kakor pri nas.

Znano je, da so Mažari ravno tako nasilni in oholi, kakor Nemci. Kakor pri nas Nemci, tako gospodarijo na Ogrskem Mažari z brezobzirno, brutalno silo. Ker jih je po številu premalo, da bi lahko zahtevali za se popolno oblast, skušajo nadomestiti svoje število s krivičnim teroriziranjem in z ropanjem drugorodnih ljudstev. To ropanje se pa vrši najlažje in rodi najboljše vspehe pri nežni mladini, zato opazimo tudi na Ogrskem ravno tak vnebovpijoči šolski sistem, kakor ga imamo pri nas na Avstrijskem. S potujčevanjem mlakine skušajo „vitežki“ Mažari povečati svojo narodno moč in ker je za to barsko potujčevanje najprikladnejša šola, zato vidimo, da trpe na Ogrskem pod neznosnimi šolskimi razmerami vse narodnosti, bodisi Slovaki, Slovenci, Nemci, Rusini ali Rumunci.

Naj govore številke:

Leta 1910 je bilo na Ogrskem 12.894 mažarskih ljudskih šol, dočim je bilo nemažarskih le 3561, akoravno je štela Ogrska v tem letu 8.561.520 Mažarov in 10.603.039 Nemažarov. Iz tega sledi, da je bilo med prebivalci 45.4% Mažarov in 54.6% Nemažarov.

po končanem opraviu v cerkvi, v enomer zdihovala in pristavljala:

„Za razsvetljenje pameti: oče naš itd.“

Pelujnske je že bil med tem časom pokadil dve pipici in se jezil na babure, ki bi rade vsem svetnikom pete oblizale.

Že vendar enkrat, je vzkliknil, ko se mu je pokazal Fefin obraz. „Hitro pojdi, gospod so ravno sami.“

Majdačka se je še enkrat do dobra oddahnila, nato pa vstopila po glasnem „naprej!“

Že takoj pri vstopu so gospod odmigavali z roko ter rekli:

„Nič nimam za te, vse doma pojemo in porabimo.“

„E, ne, ne gospod, nisem prišla po kupčiji, — ampak tako nekaj bi jih rada naprosila.“

„No, kaj pa bode tako važnega, Fefa?“ so še pristavili gospod in korakali v odmerjenih korakih po pisarni.

Fefi je zastala beseda in vrtala jevenomer s peto v tla.

Gospod so pa začeli že nevoljno gledati in pripomnili:

„No, kaj se pa držiš, kot prodana nevesta?“

Beseda nevesta je vtila jajčarici novega poguma in rekla je:

„Tako, tako gospod, tisto zadnjo besedo naj še enkrat ponovijo.“

„Kaj, še ti si znorela, pa še sedaj v postu? Mar si li tako hitro pozabila na Tizleka?“

„Kaj bi pozabila“, se je izgovarjala / nevesta Fefa, „naj no pogledajo gospod še čisto mokre so moje janke, ko sem se danes po kolenih vlekla na bratov grob!“

„Kaj me brigajo tvoje zmocene janke, povej mi rajši, s kom se pajdašiš?“

Zopet je zastala Fefi beseda in jej upadel pogum.

Iz zadrege so jej pomogli gospod župnik, ki se poznali tako napačno sramežljivost in vprašali:

Fefa in Gašper.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Gašper je še vedno obračal jopič, pogledoval spokorno sosedo in smeje govoril:

„Kaj mi daš, Fefka, pa bode zopet tvoje?“

Jajčarica je kolikor mogoče omilila svoj mačji pogled, zmigala z ramami in rekla:

„Kaj ti naj dam, ko pa ne vem, kaj bi rad?“

„Veš, moja ljuba Fefka, nič dolgo se ne bova pogajala; tebe hočem v zameno za obleko slamnate babure.“

Vsa kri je šinila Majdački pri teh besedah z glavo, povsila je oči in pretrgano govorila:

„Zakaj pa — mi nisi — tega že — poprej povedal?“

„Povedal, povedal“, je ponavljal junaški ženin, „ko sva se pa gledala kakor pes in mačka pri eni skledi, iz katere bi se pa lahko oba v miru božjem nasitila.“

Fefa je še vedno vrtala s peto v zemljo, le tupatam je po strani premerila z očmi pritlikavega mešetarja in se izgovarjala:

„Jaz bi že, kaj bodo pa ljudje in pa gospod rekli?“

„Nič“, se je odrezal Gašper. „Gospod bodo rekli, da je zakon najboljši pravni pečat.“

To je bila cela snubitev Pelujnskevega Gašperja, kratka sicer pa jedrnata, kakor se najde le pri nas v hribih.

Mešetar je še pograbil ostale Fefine cunje in jih ponesel v njeno bajto, kjer sta se tudi dogovorila, kdo bode šel v nedeljo gospodu poročat o spravi. Fefa je trdila, da bi bilo najbolje, ko bi šla obadva; Gašper pa, da mora iti prvič ona, kot deviška nevesta.

Skoraj bi se bila zopet sprla radi te malenkosti; vendar mešetar je preprečil prepir s tem, da je potegnil iz žepa dve užigalici, pretrgal jedno na pol, skril oba pod prste in rekel:

Vendarle je bilo 72.4% mažarskih in le 17.6% nemažarskih ljudskih šol. Tukaj je evidentno naravnost kričeče nesorazmerje.

Omenil sem, da poleg Slovkov in drugih slovanskih prebivalcev trpe radi tega tudi Nemci. Leta 1880 je ogrska štela 701 nemških in 1051 mažarskih ljudskih šol. Leta 1910 je pa bilo le 443 nemških ljudskih šol.

Leta 1910 je imela Ogrska 241.518 nemških šolskih otrok, a od teh jih je obiskovalo le 49.364, to je 20% nemške šole. Vsi drugi — z malimi izjemami — morajo obiskovati mažarske šole. Se hujske se go-di Slovakom, ki jih mažarizirajo brez usmiljenja, ker nimajo šol v svojem materinem jeziku. Odbivši zgoraj omenjene, je 192.000 nemških otrok obiskovalo mažarske ljudske šole. Tako se godi nemažarskim narodom v ogrskem kraljestvu! Zbog tega vzklika nemški vir, iz katerega sem zajel te podatke: „Wie die Magyaren gegenüber solchen Zahlen noch immer den Mut finden, von nationaler Freiheit in Ungarn zu schreiben, ist schwer zu verstehen.“ (Od kje jemljejo Mažari, vspricho teh števil, še poguma, da pišejo o narodni svobodi na Ogrskem, to je težko umeti.)

Kaj pa naj rečemo mi Slovenci vspricho dejstva, da isti Nemci, ki se zgražajo nad nasiljem Mažarov, ne postopajo proti Slovencem, na primer na Koroškem in na Štajerskem, ne za las drugače, nego Mažari na Ogrskem proti Nemcem? Ostaja tu di nam ista tolažba, kakor narodnostim na Ogrskem: Svaka sila do vremena! Saj se vendar ne more v moderni dobi držati za večno — barbarstvo!

Vojska.

Eno leto vojske.

Ko je dne 27. septembra lanskega leta poslan italijanski zunanji minister v Carigrad znani ultimatum Italije, in je nekaj dni pozneje priplulo laško vojno brodovje pred mesto Tripolis, pač ni nihče mislil, da bo ta vojska trajala tako dolgo, še manj pa, da se bo zamogla Turčija tako krčevito in uspešno braniti. V znanem ultimatu je zahtevala Italija, da ji Turčija kratkoma prepusti Tripolitanijsko, v slučaju pa, če bi se branila, zasede Italija z oboroženo silo Tripolitanijsko. Na ta ultimatum ni dala Turčija nobenega odgovora, pač pa je poslala vsem velesilam okolišnico, v kateri se je pritožila nad kršenjem mednarodnega prava od strani Italije.

V Carigradu so bili mnenja, da vojska ne bo izbruhnila, kajti ni jim šlo v glavo, da bi zamogla Italija le zgolj iz pohlepnosti po tuji zemlji napovedati vojsko, pač pa so mislili, da hoče Italija le v gospodarskem oziru zasesti Tripolitanijsko, da hoče nad Tripolitanijsko razširiti svoj gospodarski vpliv. Še le, ko so priplule italijanske bojne ladje pred Tripolis, so se odprle Turkom oči in uvideli so, da je bil njihov apel na pravico ljube velesil glas vpijočega v puščavi. Enoglasno bodo zgodovinarji obsojili to vojsko kot kršenje tujih pravic in zalučali bodo v obraz italijanskim državnikom, ki so tirali svoj narod v vojsko, da so segle njihove roke po tujem blagu. Nič jim ne bo pomagal izgovor, da so le izvršitelji ljudske volje, kajti ravno ti možje so leta in leta sistematično pripravljali italijansko ljudstvo za to vojsko, ker so mu vedno slikali Tripolitanijsko kot deželo čarobnosti. Ali ni izražena v tem postopanju Italije nevarnost, da bi zamogla laška iredenta ob priliki nahujskati laško vladu tudi k vojski z Avstrijo?

Po izbruhu italijansko-turške vojske je nastala v diplomatskih krogih evropskih velesil edina in največja skrb, kako zabraniti, da na Balkanu ne planejo razne balkanske države po bolnem možu, da bi si razdelile zapuščeno. Skozi eno celo leto se je posrečilo diplomatom preprečiti, da bi bili razni balkanski kralji po vzledu Italije napadli Turčijo z namenom, da si razdele plen. Toda sedaj po pre-

„Menda pa si nisi zbrala tistega pijanega mešetarja?“

Fefa ni nič odgovorila, ampak samo pokimala in vzdihnila:

„Je že tako volja božja.“

„Kaj volja božja!“, so godrnali gospod, „to je precej vsem sedaj tvoja; pa vedi, Fefa, če vzameš tega pijanca, še ljudske vrate te bodo po petah tolkle.“

„Tega pa že kikečajkar“, je odgovarjala nevesta, „sem že druge ukrotila, kaj bi tega Gašperja še ne!“

„Že dobro, že dobro“, so ponavljali gospod in tiščali baburo skozi vrata, „sedaj v postu itak nič ni in sedaj imaš tudi dovolj časa za premislek; potem po veliki noči zopet priidi.“

Še predno je Fefa izrekla:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus“, se je že znašla pred durmi, kjer jo je sprejel ženin.

„Frkluvani deček“, je godrnjal Gašper, „toliko zajcev sem mu že znosil in tudi ti si mu danes nesla dva piščanca, pa me je imel za pijanca!“

„Tako ne smeš govoriti o gospodu“, ga je pokarala Fefa, „saj so prav imeli, še poročili bodo naju potem, ko bo taisti čas.“

„A, ja, ja, potem pa jim naj bo, sedaj pa z Bogom, Fefka.“

Nevesta je odšla proti domu, ženin pa je krenil v krčmo na običajni frakl.

(Dalje prih.)

teku enega leta postaja stališče vedno težavnejše in diplomatsko posredovanje vedno bolj nevhvaležno. V svojem ekspoziju je govoril grof Berchtold o neprestanem bliskanju na Balkanu, o zvišani električni napetosti, ki napolnjuje politično atmosfero na Balkanu. Po pravici se je treba bati, da zna tudi vodilne državnike v Belgradu in v Zofiji premagati enaka strastna ljudska volja, kakor je njihove italijanske kolege in le prelahko se zna zgoditi, da bodo iz istih vzrokov, kakor Italija, udarili po Turčiji. Umedno je, da so v diplomatskih krogih velesil vzlovoljeni nad Turčijo, ker noče skleniti miru z Italijo in uvesti reforme v lastni upravi.

Obletnica izbruha vojske med Italijo in Turčijo pade torej ravno v dobo resne krize. Nevarnost, da nastane iz tripoličanskega vprašanja še balkansko vprašanje, je tako velika, kakor še nikdar prej.

Vsako teptanje ljudskih pravic se prej ali slej brkko maščuje.

Naše prireditve.

Mozirje.

Slomšekova slavnost, katero je priredilo naše izobraževalno društvo pretečeno nedeljo, dne 22. t. m., se je lepo obnesla. Razne Slomškovske deklamacije, katere so prednašali fantje in dekleta iz družtev, so bile krasne. Omenjamo „Vijolico“, ki jo je prednašala Neža Brdovnik, „Slomšku v poklon!“, prednašala Fanika Borsečnik, „Predico“, ki jo je med sukanjem kolovrata lepo pela Lenka Matka, pesem „O zajedkim samostanu“ je deklamiral Ciril Venišnik, „Vino in voda“ sta deklamirala fanta Gosteničnik in Skornšek; nad vse ljubeznjivo pa je deklamirala petletna deklica Esevo „V nebesih sem doma.“

Slavnostni govor je imel prečastiti gospod župnik Fr. Lekše iz Luč, kateri je v daljšem govoru orisal Slomškovsko življenje, očrtal zasluge, katere si je stekel in povdarjal, da ko bi ljudstvo Slomškega prav poznalo, bi njegovo 50letnico še bolj slavilo, kakor jo slavi.

Zahvala gre tudi narodni godbi iz Ptuja, v prvi vrsti kapelniku gospodu Bračiču, sedaj gostilničarju v hotelu „Ilirija“, ki je igrala tako lepe komaj in celo slavnost mogočno povzdignila. Na slavnosti so se pročajale Slomškovske razglednice, narodni koleki in srečke v korist „Slovenski Straži.“

Tako se je cela slavnost lepo obnesla, ljudstvo je bilo dobre volje in je želelo, da bi se v kratkem zopet snidli.

Petrovče.

O nedeljski slavnosti smo prejeli še naslednje poročilo:

Slomšekova slavnost dne 22. septembra se je prav dobro obnesla. Slavnostni govornik gospod dr. A. Korošec nam je predstavil Slomškega kot ljubitelja ter poznavatelja ljudske duše; odtod njegova priljubljenost med ljudstvom.

Nato je sledilo več deklamacij: Vipotnik „Mladeniška budnica“, deklice: Žužej, Pešec in Stadler: „Modrost“, „Kje sem doma?“ ter „Preljubo veselje“, Slomškovske pesmi.

Za Dekliško zvezo je kaj lepo govorila ter tudi Slomškovske besede in pesmi med svoj govor prav umno vpletala Mar. Drev. Le škoda, da ni bilo več deklet, ter malo bolj mirnega in hvaležnega občinstva.

Navduševalno je vplival na mnogobrojne poslušalce mešani zbor Zalec-Petrovče, ki je dovršeno lepo zapel: „Pozdravljam te, Savinjska dolina“ od Laharnarja in „Slovan na dan“ od Volariča (sestereglasno). Med odmori so močno in krasno ularjali na tamburice naši vrli tamburaši.

Veliko zanimanja, pohvale in ploskanja so žele pevke splošnega deklškega zbora savinjskega okrožja: Vojnik-Vrbje-Petrovče, ki je nastopil dvakrat v tri- in štiriglasnem venčku slovenskih narodnih pesmi. (Kje pa so druge zveze s svojim pevskim zborom? Saj je splošen pevski zbor iz posameznih zvez sklep občnega zbora savinjskega okrožja zveze slovenskih deklet z dne 17. dec. 1911.)

Nato je sledila kaj prijetna zabava v dvorani, kakor da bi bil Slomšek med nami. Bilo je videti precej odličnih gostov iz Celja in sosednih župnij, ki so se jako laskavo in pohvalno izražali o primeru prirejenih sotorih ter o točni postrežbi naših požrtvovalnih deklet, ki so med drugim opravilom nam „stlale cvetlice na pot življenja.“ Slava njim in pa vsem, ki so pripomogli bodisi z delom ali darovi, da se je Slomšek zopet poživil v naših srcih!

Okoli devete ure zvečer so še prišli nekateri člani požarne brambe iz Levca v zelo lepi uniformi na kavo v Društveni dom. Kdo bi si bil mislil, da so prišli vsaj nekateri tudi izzivat ter tako pogasiti ogenj liberalne jeze nad prijetno zabavo teh „klerikalcev“? Svojo sposobnost za gašenje so spricali s tem, da so najprej iztrgali štajersko zastavo iz strehe, potem prihiteli na pomoč gospodičnam v kuhinji ter prevrnili velik žeber vođe. Vse pogašeno. Ne. Čuj, iz plota tam ječijo late. Tepeni naj bodo tamburaši, kaplana z opeko pobijmo, da bomo vroči ogenj svoje liberalne strasti nemoteno gasili mi „nepolitični“ ognjegasci! Res. žalostna liberalna olika!

Politični pregled.

Delegacije.

V sredo, dne 25. t. m., sta imela v delegacijah glavno besedo poveljnik mornarice grof Montecuccoli in vojni minister Auffenberg. Prvi je poročal v vojnem odseku avstrijske delegacije, drugi v onem ogrske. Montecuccoli je izjavil, da je proračun za mornarico normalen. Glede gradbe dreadnoughtov je naznanil, da se bo izvršitev teh „Nebojse“ ladij — 4 po številu — nekoliko zakasnila, ker ladijedelnica v Reki ni pripravna za gradbo tako velikih ladij. Tretji avstrijski dreadnought bo spušen v morje v novembru. Vesti, da bi „Viribus Unitis“ bil ponesrečen, ne odgovarjajo istini. Po Montecuccolijevem poročilu se je razvila živahna debata, ki je trajala cel dan. Ob koncu je bil mornaričen proračun tudi sprejet.

V ogrskem odseku je govoril minister Auffenberg. Spominjal je na brambno reformo in izjavil, da je za njo lahko hvaležno parlamentoma armadno vodstvo in prebivalstvo. Povdarjal je tudi, da je proračun sestavljen povsem v okvirju načrtov za pomnožitev armade od leta 1911—1915. Govoril je tudi o raznih socialno-političnih vprašanjih v prilogi podčastnikom in moštvu, njihovim vdovam itd. Konečno je prosil za sprejetje proračuna. Odsek bo razpravo še nadaljeval.

Odsek ogrske delegacije za zunanje stvari je tudi imel sejo in je sprejel proračun zunanjega ministra.

Včera, dne 26. t. m., je imel sejo odsek za zunanje stvari avstrijske delegacije. Govorilo je več delegatov, med njimi profesor Spinčić, ki je ostro kritikal našo zunanjo politiko. Razprava se danes nadaljuje.

Ali bo vojska na Balkanu?

Položaj na Balkanu se poostruje. Grof Berchtoldov ekspoz, ki je naslikal položaj na Balkanu tako črno in grozeče, je potisnil nevarnost vojske na mah še bližje in najnovejše vesti, ki prihajajo iz Balkana, popolnoma opravčujoje Berchtoldov pesimizem.

Srbija in Bolgarija se baje že mobilizirate. In poročila pravijo, da so delavci, ki delajo v guberniji Poltava, dobili pozive, naj se v desetih dneh predstavijo vojaškim oblastem v Belgradu, oziroma v Zofiji.

Druge vesti iz Belgrada zopet javljajo, da nakupuje Srbija mnogo provijanta za vojaštvo in da se prevaža po srbskih železnicah samo orožje in pa strelivo. Baje je v Srbiji in Bolgariji prepričanje že splošno, da je sedaj najugodnejši trenutek, odvzeti Turčiji evropski del. Računa se, da Turčija sedaj v Evropi ne more spraviti več kot 300.000 vojakov v kup. Bolgarija pa lahko vpaše s 300.000 vojaški, Srbija z 200.000, Grčija z 50.000 in Črnagora z 20.000.

Vznemirjenje tudi povzroča turški manevri. Po poročilih iz Carigrada bo v teh dneh dospela tja druga divizija iz Smirne, ki se bo udeležila vojaških vaj v Adrianopolju. Bolgarski poslanik je radi teh manevrov že zahteval pojasnila.

Na turško-bolgarski meji je prišlo med obmejnimi stražami do krvavega spopada. Turški vojniki so streljali na tri bolgarske, od katerih je bil eden ranjen. Tudi na črnogorsko-turški meji je baje prišlo do spopadov.

Na Dunaju so bile včera popoldne razširjene vesti, da je Bolgarija že napovedala Turčiji vojsko. Vesti so pre zgodnje, bržčas samo borzni manevri.

Vsekakor: balkanska kriza je dosegla vrhunec in jo je le težko rešiti brez krvoprelitja.

Marschallov naslednik.

Naslednik nemškega poslanika v Londonu — Marchalla — bo poslanik v Washingtonu (Amerika) Bernstorff.

Perzija.

„Matin“ objavlja informacije svojega londonskega korespondenta glede perzijskega vprašanja pri razgovoru Sassonowa z Greyjem. Angleško-ruska pogodba iz leta 1907 naj se v gotovih točkah razjasni, vendar ne bo princip neodvisnosti in celote Perzije ostal v veljavi. Ena izmed klavzul te pogodbe stavi glavno mesto Teheran v sfero ruskega vpliva, sedaj pa žele na Angleškem, da bi ostalo perzijsko glavno mesto v nevtralni sferi. Angleška vlada namerava tudi zopet dati Perziji posojilo za upravo.

Raznoterosti.

Duhovniške spremembe. Častiti gospod Ivan Ogulin, kaplan v Vojniku, pride v St. Vid pri Grobelnem; častiti gospod Venceslav Jastrobnik iz St. Vida pri Grobelnem v Loko pri Zidanem mostu, častiti gospod Mihael Grošelj iz Loke pri Zid. mostu v Dramlje.

Našega prem. nadpastirja, ki so se že z Dunaja vrnili slabotnega zdravja, je preteklo sredo napad hud žledodni krč s svojimi mučnimi posledicami. Vsled tega so se le v veliko težavo udeležili včerajšnje resne pobožnosti v mariborski stolnici in k sklepu opravili „Libera“ ali absolucijo pri tumbi, na kar so takoj zopet legli. Bog jim skoraj vrni ljubo zdravje!

† **Peter Pavel pl. Radics.** Dne 24. t. m. je umrl v Ljubljani v 76letni dobi svojega življenja znani slovenski pisatelj in arheolog pl. Radics. Iz njegovega peresa je poteklo velikansko število zgodovinskih člankov in razprav, deloma v slovenskem, deloma v nemškem jeziku. Izmed važnejših pa so: Herbert VIII. Turjaški, Valvazor, Der Adel Krains, Krištof baron Rauber itd. V ljubljanskem muzeju je bil delj časa oskrbnik in urejevalec muzealne knjižnice ter tajnik dijaške ljudske kuhinje. Za svoje službe je bil večkrat odklikovan, naposled z naslovom cesarskega svetnika. Vsestransko delavnemu možu-pisatelju boji lahka slovenska zemlja!

Zanimiva Slomšekova slavnost. Na gimnaziji v Kranju so praznovali Slomšekovo 50letnico na izredno slovesen način. „Slovenec“ poroča: Na cesarja Franc Jožefovi gimnaziji v Kranju se je včeraj praznovala na slovesen način 50letnica smrti lavantinskega škofa Antona Martina Slomškega. Ob osmi uri je daroval gimnazijski katehet gospod dr. Franc Perne v zalvodni kapeli slovesno sv. mašo, pri kateri je dijaški pevski zbor popeval pod vodstvom g. profesorja Ivana Mastena. Po maši se je zbralo dijaštvo s profesorji v telovadnici, kjer je bila v ospredju krasno z zelenjem in zastavami okrašena Slomšekova slika. Osmošolec Ivan Zore je deklamiral z umevanjem in primernim navdušenjem slavnostno pesem, ki jo je zložil Umek-Okiški za smrt Slomškovo. Četrtošolec Anton Kobler pa je predaval Slomškovo „Materino besedo.“ Nato je gospod profesor dr. Ivan Pregelj opisal v zgovornih in značilnih besedah življenje in delovanje Slomškovo. Omenjal je uvodoma tudi, da praznujemo letos dvojni spomin: 50letnico Slomškove smrti in 70letnico, kar je izšlo znano Slomškovo delo „Blaže in Nežica.“ Govornik je slavil uspešno Slomškovo delo kot učitelja in vzgojitelja ter poudarjal, da je naša naloga, pridno brati Slomškove spise in slediti njihovim naukom. Govor, ki je bil prepleten s primernimi citati Slomškovih del, je bil sprejet z velikim odobravanjem. Končno je pozval gospod ravnatelj Ig. Fajdiga mladino, naj si izvoli Slomškega za vzor v vsem svojem delu in življenju.

Služba sluge v kn.-šk. konzistorijalni pisarni. Z dnem 12. oktobra 1912 se sprejme sluga v mariborsko kn.-šk. konzistorijalno pisarno pod pogoji, ki jih je izvedeti v imenovani pisarni. Prošnjk za to službo mora biti sin zakonskih starišev, zanesljiv in lepega vedenja. Želeti je, da razume nemški jezik. Prošnjo je treba vložiti po velečastitem kn.-šk. župnijskem uradu vsaj do dne 10. oktobra 1912.

Dobri gospodarji. Pred par dnevi so bili nižje-avstrijskemu deželnemu odboru predloženi razni računski zahtevki. Blaznica na Steinhofu izkazuje 70.000 K prebitka, deželna železnica v Mar. Celje ima 375.304 K prebitka. Deželna zavarovalnica proti požarom ima 106.496 K prebitka, deželna življenjska zavarovalnica ima 660.637 K prebitka, deželna zavarovalnica proti toči 45.918 K, zavarovalnica proti neizgodi 73.872 K prebitka. Deželni hipotekni zavod ima v svojih dveh oddelkih 192.320 K, oziroma 157.341 K dobička. Deželni zbor bo rešil celo vrsto predlogov o regulaciji rek. Krščanski socialci so res dobri gospodarji, vse drugačni kot naši nemški nacionalci, ki znajo samo dolgeve delati.

Za „Slovensko Stražo“ je poslal č. g. župnik Zamuda 10 K, katere je nabral povodom blagoslovljenja prenovljene hiše g. Karola Soršaka na Črešnjevcu.

Za „Slovensko Stražo“ je nabral gospod Roman Pušenjak v Sv. Lovrencu nad Mariborom 400 obrabljenih, krasno urejenih poštinih znamk. Hvala mu prisrčna!

Vreme je stalno neugodno, deževna in mrzlo. Dežuje teden za tednom, travniki in polja so pod vođo. V vinogradih gnije količkaj mehko grozdje, ostalo je še pa trdo in obeta le kisla pridelek. Na Ogrskem so nastale vsled neprestanega deževja velike povodnji. Reka Maroš narašča. Celo predmestje mesta Deva ob Marošu na Ogrskem je pod vođo. Cela dolina ob reki Maroš izgleda kakor kakšno jezero. Tudi na Rumunskem je že napravila povodenj ogromno škode. Odnese in porušila je več železniških in drugih mostov. Škoda pa znaša že nad milijone.

Škofijsko Slomšekovo slavlje.

Petdesetletnica smrti A. M. Slomškega, velikega škofa, ki je ustanovil lavantinsko škofijo v sedanjih obliki, je dala sedanjemu, tretjemu mariborskemu, prevzvišenemu knezoškofu dr. Mihaelu Napotniku, povod, da je zaukazal, naj se v četrtek, dne 26. t. m., praznuje 50letnica po vsej škofiji. In tako so se z veseljem zbrali ta dan po vseh dekanijah lavantinske škofije vsi dekanjski duhovniki v svoji dekanjski cerkvi, kamor je prišlo tudi obilo ljudstva, pred vsem iz dekanjske župnije, pa tudi od drugih. V cerkvi so se pele od zbrane duhovščine slovesne vigilije. Nato je bila primerna pridiga in pa slovesna črna sv. maša z molitvami za rajnega pr. tumbi. V župnijah so še bila potem predavanja in so se vrstili razgovori o Antonu Martinu Slomšku.

Maribor.

Izvanredno ganljivo je bilo to praznovanje v mariborski stolnici. A. M. Slomškovi škofovski cerkvi, vspricho njegovega spomenika, nasproti škofov-

kemu sedežu. Slovesni requiem je imel častiti gospod kanonik-dekan Franc Moravec, molitve pri tumbi je ob asistenci stolnega kapitola opravil v škofovskem ornatu sam prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik, ki je kljub slabemu zdravju prisostoval celi slovesnosti. Zbrani duhovniki s stolnim kapiteljem so se nato šli skupno na grob A. M. Slomškega, v kapelo mariborskega mestnega pokopališča. V stolnem župnišču je govoril mil. gospod kanonik Moravec zbranim duhovnikom o pomenu današnjega dneva ter o delu Slomškega, zlasti o zaslugah, ki si jih je priboril za tostransko dekanijo.

Celje.

V Celju, kjer je bil A. M. Slomšek infuliran opat, je opravil pontifikalni requiem infuliran opat Franc Ogradi, cerkveni govor pa je imel profesor dr. Anton Medved. Pri razgovorih v župnišču je razveselila zbrane duhovnike ta zanimivost, da sta bila navzoča dva Slomšekova učenca, ki sta sprejela tudi duhovniško posvečenje od knezoškofa. A. M. Slomškega. To sta mil. gospod opat in zlatomašnik Franc Ogradi ter župnik in zlatomašnik M. Koren iz Žalca. Še tretji Slomškov učenec iz dekanije, župnik in zlatomašnik Janez Ev. Košar iz Galicije pri Celju vsled bolezni ni bil navzoč.

Ponikva.

Posebno pomenljiva in prisrčna slovesnost se je pa vršila v Slomškovi rojstni župniji na Ponikvi. Tu je prihajalo verno ljudstvo s svojimi dušnimi pastirji v procesijah, pri katerih so razne cerkvene družbe nosile svoje zastave, od raznih sosednih župnij v župnijsko cerkev na Ponikvo. Ta dekanija je namreč imela izjemo, da se to slavlje ni vršilo v dekanjski cerkvi v Šmarju, ampak v Slomškovi rojstni župniji. Slovesni requiem je imel dekan Ivan Bohanec, govor v cerkvi pa rojak župnije Ponikve, župnik Zdošek od Sv. Štefana. Po cerkveni pobožnosti, ki je trajala ravno do poldne, pa se je vršila na javnem prostoru sredi vasi „pod orehom“ posebna slavnost. Pod tem starim orehom se je vršila namreč ravno pred 100 leti javna skušnja, ki jo je imel takratni kaplan Praznikar kot zasebni učitelj s svojimi učenci. Navzoč je bil pri tej skušnji okrajni glavar celjski z drugimi javnimi dostojanstveniki in 22 duhovnikov. In pri tej skušnji je dobil 12letni deček Anton Slomšek kot Praznikarjev učenec prvo darilo. V dr. Antona Medveda življenjepisu Antona Martina Slomškega je naslikan ta zgodovinski oreh. Oreh na tej fotografiji se zdi še malo bolj košat, kakor je sedaj. Sicer pa pravijo najstarejši ljudje, da se jim zdi od nekdanjega oreha skoraj enak. Ožji častilec Slomškega so dali pribiti na ta zgodovinski oreh mramornato ploščo v spomin stoletnice omenjene Slomškove skušnje ob 50letnici njegove smrti. In pri tej priliki se je odkrila ta plošča z napisom, ki vsebuje omenjena fakta. Povabil se je slavnostni govornik iz Ljubljane, č. g. župnik in urednik Janez Kalan, ki je dal odkriti ploščo ter je v vznešenih besedah govoril zbranim množicam pod orehom o Slomškovih naukih in jih v ganljivih besedah navdušil, da hodijo po Slomškovih stopinjah. Govoru so sledile tri deklamacije Slomškovih pesnitev, ki jih je govorila ponikovska mladina. — Tamburaški ter mešan in ženski zbor pod spretnim vodstvom gospoda kaplana Ašiča je s proizvajanjem Slomškovih ljubkih pesmic še povzdignil celo slovesnost, pri kateri je tudi preč. dekan Bohanec izpregovoril prisrčne uvodne in sklepne besede v proslavo slavnega rojaka in orjaka Slomškega. V župnišču se je še izrazila marsikatera misel v Slomškovo proslavo. Pri tej priliki je izpregovoril tudi navzoči č. g. dr. Karlovšek, ki je prisostoval tudi cerkveni in javni slavnosti. Razložil je zanimiv dogodek, kako je on dobil od škofovega nečaka Antona Slomškega, Slomškov rojstni dom Slom, ki ga je kupil radi tega, da bi Slomškova domovina ne prišla v nemške roke. Povabil je tudi navzoče, da tokrat ali drugokrat obiščejo Slomškov dom, in si ogledajo kraj, kjer je tekla zibeljka temu velikemu možu. Z obiskom Slomškovega doma na Slomu, kamor so se podali pred odhodom vlakov nekateri udeleženci ponkovskih Slomškovih slavnosti, se je končalo škofijsko Slomšekovo slavlje.

Štajersko.

Mariborske novice.

Iz porotne dvorane. Pred tukajšnjo poroto se je dne 23. t. m. zagovarjal 31 let stari, v Devini pri Slov. Bistrici rojeni delavec Janez Šoba, ker je v prepiru, ki je nastal med njim in hlapcem Jožefom Frangežem, poslednjega z ročico udaril tako močno po glavi, da je vsled zadobljene rane umrl v mariborski bolnišnici. Porotniki so Šobo spoznali krivim in sodni dvor ga je obsodil na 5 let težke ječe. — Ravno tega dne se je zagovarjal 69letni starček Matija Bohak iz Vrhovelj zaradi požiga. Prodajal je leta 1909 svoje posestvo zakonskima Martinu in Tereziji Križanec za 2900 K izgovorivši si prosto stanovanje v omenjeni hiši. Med prodajalcem in kupcem je pa vladala nesoglasje in prepir. V noči na dan 25. decembra pretečenega leta je pa zgorela hiša zakonskih Križanec, ne da bi se bil dogljal vzrok požara. Zakonska Križanec sta si nato kupila drugo hišo tudi na Vrhovljah in ko je meseca julija tudi ta zgorela, je letel sum na Bohaka kot požigalca. Bohak

je priznal oba požiga in sodišče mu je prisodilo, uvažujoč kot olajšilni razlog njegovo visoko starost, le tri in pol leta težke ječe. — Dne 24. t. m. sta pa stala pred poroto 17letni delavec Janez Höbl iz Mariburga in 27letni črvar Franc Žep od Sv. Treh kraljev zaradi hudoodelstva ropa. Na cesti med Zg. Vižingo in Muto sta dne 28. majnika t. l. ob 10. uri zvečer vrgla raz kolesa gostilničarja Jožeta Kikela, ker jima je bilo znano, da je imel Kikel pri sebi več denarja, ter ga začela daviti in tepsti. Slučajno je prišel mimo voz zakonskih Zehetgraber, nakaž sta jo roparja pobrisala. Höbl je zbežal proti Mariburgu, Žep je pa tekkel k Dravi, kjer ga je ujel nek lagan, ki je bil tudi na omenjenem vozu. Za njuni junaški čin jima je sodišče prisodilo vsakemu po tri in pol leta težke ječe. — Dne 26. t. m. je stal pred poroto še-le 17letni viničarski sin Janez Sattler od Sv. Urbana pri Ptujju, obtožen zavrattnega umora, ropa, uboja in težke telesne poškodbe. Viničarka Uršula Zelenko je prodala na sejmu pri Sv. Urbanu dne 25. maja t. l. telico, za katero je dobila 109 K. To je pa bilo znano Janezu Sattlerju. Dne 1. junija se je splazil v njeno stanovanje in je ubil z neko sekiro Uršulo Zelenko, da ugrabi njen skupiček. A sum je takoj padel na obdolženca, ki je bil vkljub njegovi mladosti že večkrat kaznovan, skrajno pokvarjen in šnopsu udan mladenič. Ko so ga zaprli, so našli pri njemu še krvavo srajco in krvavo suknjo. Končno je moral priznati, da je izvršil to grozodejstvo. Porotniki so zanikali prvo vprašanje glede zavrattnega umora, ostala tri vprašanja pa so potrdili. Sodišče mu je prisodilo 12 let težke ječe. Ko je zagledal v sodni dvorani tudi lastnega očeta, se je prvokrat razjokal. To so žalostni sačovi ptujskega šnopsa in njegovega glasila!

Podružnica „Slovenske Straže“ se pridno pripravlja, da bo na dan skupščine dne 13. oktobra dostojno sprejela ljube goste. Opozarjamo ponovno vse Slovence na ta dan, zlasti še na Slomškovo slavnost, ki se bo vršila popolnoma v Nar. domu.

„Slovenska Straža“ ima v ponedeljek svoj družinski večer pri g. Kirbišu.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 6. oktobra 1912 se vrši predstava: „V dolini“, drama v treh dejanjih. Spisal 'Angelo Guimera. Za slovenski oder priredil profesor Rajko Perušek. Režija Marjan. Sodeluje orkester Glasbenega društva. Blagajna se odpre ob pol 7. uri. Začetek točno ob pol 8. uri. Prihodnja predstava bo 20. oktobra 1912 ob pol 8. uri zvečer: „V civilu — vzbujeni lev“, opereta.

Dober dovtip. Mnogo smeha je včeraj vzbujal po mestu dovtip, ki ga je napravil z našim mestnim gospodarstvom neki hudomušnež. Na neko desko je napisal „Städtisches Volksbath“ in je ta napis obesil nad neko mlako na Glavnem trgu. Ta veleznačilni napis je dolgo časa krasil naš Glavni trg in so ljudje krepko zbijali šale na račun naših mestnih očtov. Je res že škandal, kakšne mlake so po naših ulicah in kako nič se ne skrbi za ugodnosti čavkoplavevalca.

Ptujske novice.

Umrla je v Ptujju v nedeljo, dne 22. septembra, Josipina Remiz, lastnica tovarne mil; bila je tiha, skromna in vrla žena.

Slomšekovo slavnost priredi Krčevinsko bralno društvo v nedeljo, dne 29. septembra v ptujskem Narodnem domu z zelo zanimivim vspešnim. Kot govornik nastopi mladinski organizator velečastiti gospod dr. Hohnjec. Predstavljal se bo tudi nalašč za to slavlje prirejena igra: „Nekdaj in zdaj.“ Začetek ob ¼4. uri popoldne. Pokažite, ptujski in okoličanski Slovenci, da znate ceniti velikega Antona Martina Slomškega! V nedeljo, dne 22. t. m. vsi na Ptuj!

Slomšekovo cerkveno slavlje ob 50letnici smrti se je dne 26. septembra kaj veličastno obhajalo v ptujski mestni kot dekanjski cerkvi. Ob navzočnosti vseh dekanjskih duhovnikov in precejnjega števila vernikov so se najprvo pele vigilije, nato je 83letni starček, mil. gospod prošt v krasnem enournem govoru razložil Slomškovo življenje, njegovo delovanje za cerkev in ljudstvo. Gospod prošt Fleck se je pokazal pravega učenca našega velikega Slomškega. Tudi sv. mašo zadušnico je pel mil. g. prošt ob veliki asistenci svojih duhovnikov.

St. Iljske novice.

Lov za roparjem morilecem. V sredo, dne 25. t. m. in včeraj celi dan so orožniki s pomočjo občinskih varnostnih organov po posameznih občinah sledili glasovitega morilca in roparja Dominika Polca. V sredo je došlo telegrafično poročilo, da je ubežal Polc v Lipnici orožnikom kar izpred nosa. Sled je kazala proti Spielfeldu in od tam dalje proti St. Ilju. Do večera so ga še sledili, a potem je bilo zasledovanje brezuspešno. Kakor da bi v zemljo izginil ta drzni ropar. Tudi včerajšnje zasledovanje je bilo še brezuspešno. Sumi se, da se je Polc nekje skrnil, ali pa jo pobrisal na Ogrsko. Ljudstva se je polotil strah, ko je izvedelo, da se nahaja ropar Polc v naši okolici.

1500 K je izmaknil nek predrzen umovnič dne 23. septembra kmetici vdovi Šonveter iz Kozjaka, ko se je vračala iz sejma v Ernovžu. Ko je v Spielfeldu izstopila iz vlaka, je še-le opazila, da ji manjka denar. Neki živinski mešetarji so se na postaji v Ernovžu gnetli okrog nje in so ji najbrž izmaknili

denar. Takoj na to so v neki gostilni prijeli sumljivega moža, kateri je imel pri sebi večjo svoto denarja, a ni vedel povedati od kod ga je dobil.

Dne 3. novembra bo v St. Ilju Slomšekova slavnost šentiljske podružnice „Slovenske Straže.“ Pridite tedaj na njo!

V Maribor na glavno skupščino „Slov. Straže“ v nedeljo, dne 13. oktobra 1912, bo nas prišlo večje število šentiljskih zaveznih Slovencev in pa Slovencev.

Kaj bo? Tako slabega vremena, kakor je letošnje, že stari ljudje ne pomnijo. Edino leto 1864 in 1813 sta menda bili letošnjemu enaki. Kmetje se nahajajo v obupnem položaju. Še otave je mnogo nepokošene in nespravljene. Poljski pridelki pa bodo zginiti. Eno leto! nas uničuje suša, drugo leto pa moča.

Celjske novice.

Smrtna kosa. V tukajšnji bolnišnici je umrl dne 25. t. m. Majdičev, uradnik Angelo Venturini, star 47 let. Bolehal je že dalje časa na pljučih, vsled česar se je podvrgel težki operaciji, pred par dnevi. Rodom je Tržačan.

Trboveljske novice.

Zanimivo predavanje. Zadnjo nedeljo, dne 22. septembra, smo imeli v našem Društvenem domu zanimivo predavanje. Predaval je častiti gospod Pečnak o evharističnem shodu na Dunaju. Dvorana našega Društvegega doma je bila skoraj nabito polna. Videli smo pri tem predavanju mnogo nas ne navadno obiskujočega ljudstva, ki je z velikim zanimanjem poslušalo besede častitega gospoda Pečnaka in h koncu neprestano ploskalo. Po dokončanem predavanju so z veseljem zaigrali naši tamburaši nekaj komadov, za kar jim gre vsa čast. Zahvala gospodu Ličarju, ki jih je v zelo kratkem času toliko naučil. Krščanska misel v Trbovljah gre vedno veselo naprej!

Sokolska olika. Predzadnjo nedeljo je prišlo nekaj naših fantov v Parašuhovo gostilno. Sedli so zunaj pred hišo, ter naročili, nič hudega sluteč, liter vina. Kar naenkrat pridrvi iz hiše neki Sokol in se začne iz njih norčevati in jih psovati s „farškimi podrepniki.“ Naši Orli se za sokolskega neolikanca niso prav nič zmenili, še odgovarjati mu niso hoteli. Ker je pa bilo v hiši več Sokolov, pridruži se od tam neki bolj pameten Sokol in začne prvega pogovarjati. Ker pa ta vročerkven fant le ni hotel mirovati, se je začel tepež med Sokoli samimi, tako da je moral gostilničar, ki je tudi vneti Sokol, s pomočjo redarskega stražmojstra poseči vmes in začel se je pravi dirindaj med Sokoli. Naši fantje so pa mirno gledali to sokolsko družbo in se smejali. To je bila prava sokolska telovadba!

Nesreča. V torek, dne 24. t. m. je zdrobilo desno nogo tukajšnjemu delavcu J. Vozelu, ki je bil uslužen pri stroju za drobljenje kamenja. Prišel je z nogo preblizu transmisije, tako da je ga je pograbil jermen in se ni mogel več rešiti. Zadbil je tudi zunanje rane na nogi, ki se mu bodo le počasi zacelile.

Slomšekova slavnost. Nabimo na Slomšekovo slavnost, ki jo priredi kmetijsko bralno društvo v Trbovljah v nedeljo, dne 29. septembra, v prostorih Društvenega doma. Začeteč ob 3. uri popoldne. — Vspored: 1. Govor o Slomšku (dr. Korošek). 2. Eno dejanska šaloigra: „Zapirajte vrata!“ 3. Prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta, korijandoli, serpentine, kavarna, slaščičarna, šopki itd. Sodeluje tamburaški klub Orla. Vstopnina: I. prostor 1.20 K, II. prostor 1 K, III. prostor 80 vin., stojišča 40 v, sedeži na galeriji 1 K. Vstopnina samo k prosti zabavi 20 vin. Slomškovi častilci, pridite na veselico! — Odbor.

Drugi kraji.

Sv. Peter pri Mariboru. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 29. septembra, po večernicah v samostanski šoli Slomšekovo slavnost. Prijazno vabimo vse častilce Slomškove! Pridite v obilnem številu! Vstopnina 20 vin.

Sv. Peter niže Maribora. (Previdnost pri strojih!) Skoro v vsakem časniku beremo, da se je ta ali oni ponesrečil pri strojih; posebno se to zgodi v mnogih slučajih pri mlatilnicah. Vkljub temu so ljudje še silno neprevidni pri tem nevarnem delu. Dne 21. t. m. so mlatili pri veleposestnici Antoniji Heler v Terčovi oves. Ko so dopoldne ustavljali stroj, goni ga gepelj in se ni več z njim mlatilo, je delavec Rudolf Repina iz Zgornjega Dupleka zgrabil na mizi ležeči „pant“ ter ga vrgel v stroj. „Pant“ mu je pa potegnil desno roko v mlatilnico in mu je zmečkal ter razirgalo celo pest. Nesrečnega so hitro prepeljali v mariborsko bolnišnico. (Bodite previdni pri strojih!)

Puščava. Tudi k nam je došla „Ostdeutsche Rundschau.“ Mogejevi in Schatzovi šolarji so jo prinesli. Norčuje se iz naših romarjev! Gospod Schatz! Ako ste čali gospodu „Rolfu“ vse podatke iz vaše šole, povejte mu še, kako ste bili vi nekdaš voditelj Slovencev, kako ste bili kot Slovenec kaznovani na globlo 10 goldinarjev itd. Še mnogo zanimivega in vspešnega mu lahko poveste!

Gornja Radgona. Dekliška zveza v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 29. t. m. popoldne po večernicah na vrtu gostilne gospoda Kampuša veliko Slomšekovo slavnost z deklamacijami in gledališ-

kima igrama: „Marijin otrok“ ter „Slomšku ob 50. letnici.“ Med posameznimi točkami petje Slomškovih pesmi in tamburanje. V slučaju neugodnega vremena se vrši slavnost v čitalnici. Vstopnina 30 vin. Zavedni Slovenci in Slovence od blizu in daleč, pridite v obilnem številu!

Sv. Martin pod Vurbergom. Naznanjamo, da bomo v nedeljo, dne 29. t. m. po večernicah zopet ponavljali gledališko igro „Trije tički“, kjer bo smeja na cente. K obilni udeležbi vabimo moške, žene, mladeniče in dekleta! Pridite, ne bo vam žal!

St. Janž pri Dravogradu. V nedeljo, dne 29. septembra, po pozni sv. maši priredi pri naš Slov. kmečka zveza političen shod. Govorit pride naš poslanec gospod dr. Karol Verstovšek. Volilci, pridite na shod!

Loka pri Zidanem mostu. Prihodnjo nedeljo, dne 29. septembra, bo pri nas ustanovni shod pododbora Slovenske kmečke zveze. Govorit pride naš deželni poslanec Pišek. Volilci, pristaši Slovenske kmečke zveze, pridite v obilnem številu! Zborovanje se vrši po rani maši v društveni sobi.

Velika Nedelja. Mladeniška in Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 29. t. m. po večernicah v vrtnih prostorih gostilne gospoda Mikla, ako bi pa vreme ne pripuščalo, v šoli, Slomšekovo veselico. Na vsoporedu je govor o Slomšku, igra „Veseli god“, razne deklamacije, petje itd. Častilci blagega A. M. Slomškega in prijatelji pošene zabave, pridite množtevilo!

Rudeči breg. Gospod Schatz! Kako se sklada to: biti organist, dobivati od katoliške cerkve plačo za živž in obleko otrok, ob enem pa biti informator Rolfa Ambroschitzja in „Ostdeutsche Rundschau“?

St. Peter na Kronske gori. Naš poslanec gospod dr. Verstovšek priredi v nedeljo, dne 29. septembra, po rani sv. maši pri nas shod K. Z. Pojdi mo ga poslušat!

Zetale pri Rogatecu. V nedeljo, dne 29. septembra, po večernicah se vrši v stari šoli poučni čebelarški shod. Govori potovalni učitelj gospod J. Juranič. Ob enem bo tudi ustanovitev čebelarke podružnice. Vsi žetalski, pa tudi sosedni čebelarji pridite na shod in pristopite k podružnici!

Kapljivas. Požarna bramba v Kapljivasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu priredi v nedeljo, dne 29. t. m. veliko vrtno veselico na vrtu gospoda Šlanderja v Kapljivasi. Na vsoporedu je veseloigra v enem dejanju, veliki srečolov, vinska trgatve, streljanje na dobitke, konfeti itd. Pri veselici svira polnoštevna godba iz „Veselega kota.“

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo in podružnica „Slovenske Straže“ priredi v nedeljo, dne 6. oktobra ob vsakem vremenu skupno veliko Slomšekovo slavnost v prid „Slovenski Straži.“ S slavnostjo je združen tudi mladeniški shod. Spored se vrši približno tako-le: dopoldne ob pol 10. uri cerkveni govor, govori velečastiti gospod dr. J. Hohnjec; ob 10. uri slovesna sv. maša, potem takoj mladeniško zborovanje v društvenih prostorih. Popoldne po večernicah ravno tam Slomšekova slavnost, govori, petje, deklamacije, gledališka igra itd. Natančni spored še pride. Prosta zabava v novi gostilni gospoda Lasbaherja. Na ta shod, oziroma slavnost, vabimo vse dobromisleče mladeniče iz Slo. goric, Ščavniške in Pesniške doline, kakor tudi iz zelenega Murskega polja, pridite v obilnem številu. Pridite posebno zastopniki mladeniških zvez, da se skupno navdušimo za dobro stvar ter svetu pokažemo, da nismo zadnji, da vedno v dobrem napredujemo. Zborovanje s slavnostjo se vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

Vojnik. Izobraževalno društvo vabi na Slomšekovo veselico, katero priredi v nedeljo, dne 29. t. m., popoldne po večernicah v prostorih gospoda Vrečkota. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Deklamacija. 3. „Ljudmila“, igra v petih dejanjih. Prijatelji pošene zabave, pridite v prav obilnem številu! — Odbor.

Sv. Martin ob Paki. V nedeljo, dne 29. sept., priredimo Slomšekovo slavnost. Ob 10. uri dopoldne slovesna sv. maša s pridigo o Slomšku, ob 1. uri popoldne slavnost na vrtu gospoda Francea Pirtušeka v Rečici. Na vsoporedu je slavnostni govor, deklamacije, petje, srečolov, ribji lov itd. Udeležite se slavnosti v obilnem številu! V nedeljo vse na slavnost! Pokažimo, da znamo ceniti svoje velike prednike!

Koroško.

Sv. Križ nad Črnečami. (Evharistična tridnevnic) se je ob Marijinem Imenu obhajala prav slovesno, daši jo je neugodno vreme zelo oviralo. Pridno so prihajali častilci presv. Rešnjega telesa in Matere božje. V soboto, dne 14. t. m. sta prišli običajni procesiji iz daljnega Eibiswalda in St. Lovrenca v sekovski škofiji, slednja s svojim dušnim pastirjem gospodom Alojzijem Schwarzom. Po pridigah je bila ganljiva procesija okrog cerkve, pri kateri so verniki svetili s svečami. Najsvetejši je nosil preč. gospod profesor dr. J. Quitt iz Celovca. Sedem častitih gospodov je spovedovalo pozno v noč, poleg imenovanih in sosedov tudi častiti gospod J. Hribar, profesor v Beljaku, toliko jih je darovalo tudi drugi dan sv. mašo. Ob 10. uri dopoldne je bila zopet procesija, pri kateri je ob obilni asistenci nosil Najsvetejši mil. gospod prošt Isop, ki je daroval potem še tudi slovesno sv. mašo. Udeležba je bila ogromna.

Sv. obhajil se je podelilo ob tridnevnic in na kvaterni petek na 1100. — Danes v petek, dne 27. t. m. obhajamo s slovesno službo božjo spomin 50letnice smrti kneza in škofa Antona Martina Slomškega, ki je tretjo nedeljo po veliki noči leta 1851 posvetil našo romarsko cerkev.

Kranjsko.

Motnik. Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 6. oktobra ob tretji uri popoldne gledališko predstavo. Na vsoporedu je S. Gregorčičeva deklamacija „Naš čolnič otmimo“ in igra „Trije tički“, burka v treh dejanjih. Igra se bo ponavljala še tudi v nedeljo, dne 13. oktobra, ob 3. uri popoldne, po ravno istem vsoporedu. — Vabi odbor.

Hmelj.

Zatec, 24. sept.

Proti koncu prejšnjega tedna nastali mirnejši hmeljski promet ni dolgo trajal, kajti že v nedeljo je postal zelo živahen in cene so bile trdnjše. Dnevni promet s hmeljem je znašal 600 do 1000 bal, kateri se je pokupil deloma na račun ino, kakor tudi na račun tujezemskega, deloma pa tudi na račun eksportnega hmelja. Tudi pivovarne so bile pri kupčiji zelo živahno udeležene. Popraševalo se je osobito po hmelju manj vredne kakovosti in po hmelju srednje dobre kakovosti; po hmelju prima kakovosti se ni mnogo popraševalo. Cene so se gibale med 120 do 125 K za slabeje kakovosti, 125 do 135 K za srednje, 135 do 140 K za dobro srednje in 140 do 150 K za hmelj prima kakovosti. Končno razpoloženje je bilo trdno, cene so šle kvišku. Tuj hmelj se je prodajal za 110 do 130 K. Tujega hmelja ni mnogo na tukajšnjem trgu, ker se letos le malo rentuje, da bi se ga poslalo v Zatec, vsled tega tudi promet ni kaj obilen.

Na deželi je živahna kupčija in v obilnem številu pričujoči pivovarnarji so itak že majhne zaloge še precej zmanjšali. Cene so šle kvišku in so znašale do 140 K za 50 kg. Za hmelj manj vredne kakovosti se je plačevalo po 116 do 120 K, za srednje 120 do 130 K, hmelj prima kakovosti je pa na deželi že poprodan.

Če bo ta živahna hmeljska kupčija še vstrajala nekaj časa, bo na deželi kmalu pokupljen ves hmelj.

Danes so zopet došli semkaj zastopniki neke nemške velike pivovarne, da pokupijo na deželi hmelj za svojo rabo.

Narodno gospodarstvo.

Stanje živine v Avstro-Ogrski po zadnjem šteju. Čeprav je v zadnjih letih stanje živine v Avstro-Ogrski vsled kužne bolezni na gobcu in parkljih že precej trpelo in čeprav zahteva lovski šport vsako leto na stotine kmečkih posestev, ki se pokupijo in potisnejo posestniki v proletarijat, vendar je izid tega štetja živine leta 1910 še precej ugoden. Zopet dokaz, da zamore Avstro-Ogrska v bodoče sama pokriti svoj konsum mesa z lastno živino, če bi le gotovi krogi ne delali z vso silo na to, napraviti iz agrarne Avstro-Ogrske industrijsko državo. Četudi vse hiti v mesta, je še vkljub temu smatrati stanje živine v Avstro-Ogrski kot povoljno, kajti našlo se je leta 1910 17.800.000 goveje živine, 14.500.000 svinj, 13.500.000 ovc in 3.100.000 koz. V primeru z drugimi evropskimi državami zavzema naša država glede stanja živine za Francijo drugo, in glede stanja svinj za Nemčijo tudi drugo mesto. Stanje naše živinoreje je tedaj smatrati kot povoljno in osobito glede svinjereje obstoje najboljše nade. Prav resno mislijo v Avstriji povzdigniti svinjerejo na ta način, da nameravajo ustanoviti velike hleve za pitanje svinj, kakoršni že na primer čeljski čas obstojajo na Nemškem in sicer na Hanoveranskem. V teh hlevih se opitajo svinje v prav kratkem času in zelo poceni s pomočjo tečne klaje, kakor na primer krvene klaje itd. V velikih mestih se ljudje čim dalje bolj privajajo na konsum svinjskega mesa, vsled česar se konsum govejega mesa tem bolj zmanjšuje in pa razbremenjen.

Postava o sladkanju vina.

Letošnja vinska trgatve bo dala žalibog prav kisel vinski pridelek, ki bo imel malo alkohola v sebi. Mesec avgust, v katerem pravijo vinogradniki, da kuha vino, je bil hladen in deževen. Vsled premalo toplote bo imelo letos grozdje zelo malo sladkornih snovi in tudi mesec september ne obeta, da bi popravil, kar je zamudil avgust. Mnogi vinogradniki se držijo načela, češ, vino naj ostane takšno, kakoršnega je Bog dal, in se nočejo posluževati sredstev, s katerimi lahko popravijo svoj pridelek, to je, da pridenejo moštu sladkorja. Postavna določila, pod katerimi je dovoljeno, da si sme vsak vinogradnik svoj vinski pridelek s primeskom sladkorja zboljšati, so ta-le:

Dovoljeno je, da si sme vsak zboljšati svoj vinski pridelek na ta način, da mu pridene sladkorja in sicer le tedaj, če prosi tožadnega oblastvenega dovoljenja. Vložiti je treba koleka prosto prošnjo na politično oblast I. inštanca, na pristojno okrajno glavarstvo, v mestih z lastnim štatutom pa na magistrat. V prošnji je treba natančno navesti vzroke,

iz katerih se vrši zboljšanje mošta in tudi množino sladkorja, katerega se namerava uporabiti ter čas, v katerem se bo pridjal sladkor moštu. Če si kdo hoče izboljšati trgatve na ta način, da namerava pridjati drozgi ali pa moštu sladkorja, je treba vložiti prošnjo v primernem času pred trgatvijo in je utemeljiti potrebo sladkornega dodatka na ta način, da naznani v prošnji lego dotičnega vinograda. V tem slučaju lahko vložijo prošnjo za celo občino županstvo ali pa vinarska zadruga. Če je oblast ugodila prošnji, tedaj se sme pridevati sladkor začeni s pričetkom trgatve do dne 30. novembra dotičnega leta. Če je pa na primer pričetki s predčasno trgatvijo, bodisi vsled toče, povodnji itd., tedaj se pa lahko vložijo prošnjo za tozadevno dovoljenje še celo po pričetku trgatve s primernim utemeljevanjem. V tem slučaju je najboljša, če županstvo že kar na prošnje potrdi, da je utemeljevanje istinito.

Najpozneje do dne 15. grudnia vsakega leta mora pa vsak, kateri si je na ta način zboljšal svoj vinski pridelek, javiti pristojni oblasti množino mošta, kateremu je pridjal sladkor. Za posladkanje se sme uporabiti le konzumni sladkor v trdi obliki, to je kristalni sladkor, sladkor v obliki klobuka, sladkor v kockah in beli kandis-sladkor. Izključen je pa sladkor iz škroba, sirup, takozvan grozdni ali krompirjev sladkor, nadalje tudi invertni sladkor.

Sladkor se mora stopiti v moštu ali v vinu, a nikakor pa ne v vodi. Končno je še uvaževati, da se vino, kateremu se je pridjal sladkor, ne sme prodajati z označbo „naravno vino“, ali „pa“ „originalno vino.“

Primorsko.

Vinska letina na Vipavskem. Goriški listi poročajo: Kakor kaže doslej, bo na Vipavskem mnogo vina. Pročalo se je že mnogo mošta v naprej po 34 do 40 K hektoliter. Nad polovico grozdja, oziroma mošta je že prodanega v Dornbergu, Prvačini, na Gradišču in deloma tudi na Vogerskem.

Romarica, o kateri smo poročali, da se je bila napotila iz Krasa peš na Dunaj k evharističnemu kongresu, se je iz Dunaja srečno povrnila zdrava in vesela dne 18. t. m. — pa ne peš, ampak z vlakom do Nabrežine ter v Pliskovico z vozom. Spremljal jo je oni gospod sprevoznik, ki jo je na Dunaju izročil samostanu ter je med dobrimi Nemci zanjo nabral z ozirom na njeno starost 600 K, od katerih se 450 K naloži v hranilnici, da se ji bode pošiljalo mesečno po 15 K. Dobra ženica bo na starost lepo preskrbljena z malim „penzionom“ ter bo v najpriščnejši hvaležnosti molila za svoje dobrotnike.

Trije strahoviti umori.

Že trije grozoviti umori so se izvršili v tem mesecu na Srednjem in Zgornjem Štajerskem. Dne 17. t. m. so našli umorjeno truplo nekega Artingerja pri Fürstenfeldu, par dni pozneje truplo neznanega umorjenca pri Judenburgu, kateremu je bila odsekana glava, in v pretečeni ponedeljek pri Predingu truplo (ustreljenega živinskega trgovca Mörtha. Glede umora v Judenburgu je sedaj ugotovljeno, da je morilec neki Polz in umorjeni neki Schwarz. Dne 26. t. m. se je vršil pri Prellingu pogreb umorjenega živinotržca Mörtha. Žalostnega spreveda se je udeležila nebrojna množica od blizu in daleč. Srce pretresujoč je bil prizor, ko so nosili krsto umorjenega Mörtha njegovt štirje sinovi in jo z lastnimi rokami položili v hladni grob. Nobeno oko pričujočih ni ostalo suho.

Prvotno so bile oblasti mnenja, da je morilec pri Judenburgu identičen z zločincem pri Predingu, toda najnovejša preiskovanja so dognala, da med umorom v Judenburgu in v Predingu ni nobene vezi.

Pri Lipnici so prijeli nekega Strobela, h kateremu je Polz delj časa zahajal. Oba sta se seznanila v jetnišnici. Ko je Strobel presedel svojo 5letno ječo, se je seznanil s hčerjo posestnika Slama pri Hasedorfu blizu Lipnice, kjer je tudi navadno bival. Tukaj ga je pa večkrat obiskal Polz. Dognalo se je, da je bil na dan umora pri Predingu, pretečeni ponedeljek Polz ves dan pri Slamu in je pomagal na polju. Hiše ni tisti dan zapustil, zvečer so pa vsi trije, Slama, Polz in Strobel, kvartali. V sredo potem sta se pa podala Polz in Strobel proti Lipnici. Tukaj je Polz zvedel, da ga zasleduje policija. Šel je na kolo dvor; spremljal ga je Strobel. Očepeljal se je z vlakom proti jugu. Zasledovali so ga še do Št. Ilja, odkoder je zginil brez sledu. Toda dognano je, da med umorom v Judenburgu in v Predingu ni nobene vezi ter da Polz ni morilec Mörtha v Predingu.

Pač pa je osumljen Polz tudi umora, storjenega na Juriju Artingerju pri Fürstenfeldu dne 17. t. m., ker je tamkaj delj časa služil. O umoru v Predingu manjka za sedaj vsaka sled.

O Strobelu, katerega so, kakor že povedano, v Lipnici zaprli, sodijo, da ima marsikaj na vesti. V Gradcu je imel tudi stalno stanovanje in našli, so pri njem kovčeg z obširno korespondenco, katero je imel s Polzem, tudi več srebrnih ur, verižic, tolarjev itd. Kakor se zdi, so dobile oblasti v roke dober plen v osebi Strobela. Preiskovanja o vseh treh umorih oblasti nadaljujejo z mrzlično silo. Upati je, da kmalu zasveti žarek svetlobe v te tri temne slučaje umorov.

Polza, roparskega morilca, ki ga sedaj tako krčevito išče roka pravice, nemški listi s prozornim namenom imenujejo „Kranjca“, ker je na Kranjsko pristojen. V obrambo našega dobrega imena bo pa povedano, da je Polz na Kranjsko samo pristojen, rojen je bil pa v Judenburgu in je ves čas med Nemci živel. Take cvetke kot Polz poganjajo po večini le med Nemci. Zadnji grozoviti umori to jasno pričajo.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za doseg in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfumu in slinihi trgovinah. Tudi se je zelo dobro obnesla Bergmanns Liliencreme „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

Razgled po svetu.

Krvava svatba. V Melkahao na portugalsko-španski meji je nastal na svatbi nekega posestnika vsled ljubosumnosti prepri, ki je končal s strašnim pretepom. 5 oseb svatov je ostalo na mestu mrtvih, 20 oseb pa so težko ranjenih očepeljali deloma v bolnišnice, deloma domov. Med težko ranjenimi je tudi več žensk. Tudi ženin in nevesta sta dobila znatne poškodbe.

Kaj občuti letalec, ko pada? Laški žurnalst in avijatik Adone Nosari, kateri je preživel srečno štiri padce z eroplanom, pripoveduje v listu „Mattino“ o svojem padcu v Lucci. Letel je takrat kot pasajir z letalcem Marro „Letalo se je bilo skoraj že dvignilo in se premikalo v sigurnem poletu med oblaki proti hribovjem San Giuliano. Naenkrat se mi je zazdelo, da se začne aparat sumljivo zibati. Letalo 100 metrov nad zemljo in vidim, kako se senožet pod nami navidezno hitro dviga kvišku. „Padava“, si rečem in čutim, da je ta veter, ki se mi zdi, da prihaja iz globočine, veter smrti. Tragedija, ki se mora sedaj izvršiti, učinkuje le za trenutek na moje živce in vprašam se: „Bom preživel ali ne?“ In vendar, tudi v spovednici bi moral izpovedati: v onem trenutku smrtnega straha se mi je začela smrt kakor nekaj čudoma zaželenega. Moje oko se ozira na levo in desno in razločuje vse predmete v bližini, — med tem ko pričakuje moje uho že hrušč sunka. In stroj pada brez omahovanja z nagnjeno stranjo. Konec je, življenje z Bogom! Pilot trga z desno zamaž za krmilni navor, z levo si bije obupno po čelu, — med tem ko čakam jaz, oprimajoč se trdno okrova z utripajočim srcem. Končno vendar udari stroj ob zemljo. Nevidna roka me zgrabi za tilnik in me vrže ob telo Marre, ki je vržen navspred. Za par sekund sem omamljen. Nato se zdramim in se osvobodim razvalin in žic. Marra leži s krvavečim obrazom kakor mrtev. Kličem ga, tresem ga in nato je glasna množica že tu okoli naju. Oba sva ranjena, toda živiva.“

Gladovna stavka in samoumori ruskih političnih kaznjencev. V Nerčinsku so nastali nemiri v kaznilnici vsled tega, ker so nekega političnega kaznjence pretepli s palicami, ker je mollo surovo nahrulil paznika. Že drugi dan so napovedali vsi politični kaznjenci gladovno stavko. Ob enem je več kaznjencev poskusilo izvršiti samoumor z zastrupljenjem. Zastrupilo se je več jetnikov s ciankalijem. Štirje so ostali mrtvi, ostale pa so rešili in jih prepeljali v kazensko bolnišnico. Ko se je med jetniki, tudi nepolitičnimi, raznesla ta vest, je nastal v kaznilnici strašen tumult. Političnim jetnikom so se pridružili vsi ostali jetniki in pričeli z gladovno stavko. Toliko je do sedaj znano, natančnejši podatkov pa ni, ker jih bržkone vodstvo kaznilnice prikriva, in je tudi brzojavna zveza z Nerčinskom popolnoma pretrgana.

Vspehi angleških vojaških letalnih strojev. — Angleški manevri so bili nenadoma in popolnoma nepričakovano opovrženi. Listi poročajo, da so to povzročili vojaški avijatiki, ki so celo situacijo obeh nasprotnih strank tako izbornu ogledali, da bi se ti napadeni oddelki ne mogli sploh vzdržati v svojih pozicijah, ob enem pa so bili tudi o taktiki in premikanju čet napadajoče stranke napadeni tako natančno obveščeni, da so se raje pravočasno umaknili. Če je to resnica, dokazuje to dejstvo, kako važno vlogo bodo igrali letalni stroji v morebitnih bodočih vojnah.

Grozen orkan usmrtil 50.000 oseb. Nek lionski list priobčuje naslednjo brzojavko apostolskega vikarja v Čekiangju na Kitajskem z dne 16. septembra: Grozna katastrofa je zadela južni del moje škofije. Orkan tajfun je porušil cela mesta in še mnogo vasi. Na stotisoče obitelj je uničenih. 50.000 oseb je utonilo.

Od berlinske policije dovoljena nesreča. Ne-kakino-družba je hotela fotografirati skok iz zmagovitega stebra. Skok je berlinsko policijsko predsedstvo dovolilo, prepovedala ga je pa ministrska stavbena komisija. Kljub prepovedi se je podal tapetnik Erich Bittner na stebel, ki je 61 metrov visok, in je skočil s padalnim dežnikom, ki ga je sam iz-

našel, v globočino. Padalni dežnik se je pa pokvaril in Bittner je padel 30 metrov globoko na streho dvorane, ki leži v vznožju stebra in se je pri priči ubil. Fotograf, ki je prizor za film fotografiral, je pobegnil.

Zopet žrtev zrakoplovstva. Dne 21. t. m. sta padla nadporočnika Berger in Junghaus, ki sta bila na poletu iz Dobernice v Berlin, pri Falkenbergu iz precejšnje višočine na tla. Gledalci so opazili, da se je aparat v višočini 400 metrov semtertja gibal. Kmalu nato je padel nek častnik iz zrakoplova na tla. Zrakoplov se je nato še parkiral v zraku pre-kupienil in je padel z velikansko hitrostjo na tla. Oba častnika sta bila pri priči mrtva.

Predrzen beg iz ječe. Iz Olomuca poročajo: Iz tukajšnjih sodnih zaporov je na originelen način pobegnil 19letni jetnik Tyhaček. Izstaknil je namreč iz neke omare sodniški talar in baret ter neopažen smuknil iz celice. Počasi, dostojanstveno, kakor gre to sodniku, korakajoč, je nemoteno prišel mimo jetniških paznikov in vojaške straže na ulico, kjer je brez sledu izginil med ljudmi.

Trust beračev. Najmlajši med trusti, ki jih v Ameriki ne primanjkuje, je trust beračev; njegova organizacija je tako popolna in tako temeljito „deluje“, da je bila policija primorana, da je posegla že vmes. Nekaj časa sem je število slepih in pohabljenih beračev v nekaterih velikih mestih Združenih držav sumljivo naraslo. Policija je odredila poizvedbe in je celo vrsto takih beračev prišla. Iz njihovih izpovedb se je sedaj dognalo, da so bili ti berači samo nastavljeni velike administracije, ki je priberane zneske kontrolirala, dobivala veliko provizijo, oddajala koncesije za beračenje, z eno besedo, ki je berače nesramno izkoriščala. Preiskava je dognala, da je trust imel pod svojo komando nekaj tisoč pohabljenecv, ki so centralni blagajni plačevali povprečno po 5 K na dan.

Nogijeva oporoka. Kakor smo že poročali, je izvršil slavni japonski general Nogi s svojo soprogo povodom smrti japonskega cesarja samoumor. Nogijeva oporoka, ki so jo sedaj razglasili, pa kaže, da Nogi takrat, ko je to oporoko pisal, še ni mislil na samoumor svoje žene. V oporoki stoji namreč določeno, da je storil Nogi sklep, da se usmrti, ker po smrti cesarjevi njegova služba ni več potrebna. Vse svoje premoženje zapušča svoji soprogi, ki naj izplača večje legate njegovim prijateljem in dobrodelnim zavodom. Svoje truplo zapušča visoki zdravniški šoli v Tokiju, pokopati pa morajo njegove lase, zobe in nohte.

Direktorij za prihodnji teden v Lavant. škofiji.

- 30 Fer. 2. S. Hieronymi C. E. D. dupl. c. a. Invit. Hym. et R. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. curr. Ll. 1. N de Dom. 1. Oct. rel. ppr. lc. Ad Laud. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. In M. Gl. Or. In 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr. a cap. de Coi. Ant. ad Magnif. O Doctor.) com. seq. (Or. Da, quaesumus.) Compl. de Fer.
- 1 Fer. 3. S. Remigii Ep. C. sem. c. a. Invit. Hym. (m. 3. v.) et R. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. curr. rel. ut ppr. lc. Ad Laud. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. Prec. I. lc.) ut heri not. In M. Statuit. (2. lc.) Gl. 2. Or. A cunctis. 3. Or. ad lib. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr. a cap.) de seq. (In P. L., Ant. et Or. ppr. com. praec. Compl. de Fer.
- 2 Fer. 4. S. Mariae de Cervell. V. dupl. c. a. oia. ut Fer. 2. praec. et ppr. lc. not. etiam ad Laud. et Hor. In M. Dilixisti. Gl. Or. ppr. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. (Or. Infirmatatem.) com. praec. (Ant. ppr.) Compl. de Fer.
- 3 Fer. 5. S. Gerardi Ep. M. dupl. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. et ppr. lc. (in P. L.) not. etiam ad Laud. et Hor. In M. Statuit. (1. lc.) Gl. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr. a cap.) de seq. com. praec. Compl. de Fer.
- 4 Fer. 6. S. Francisci Assis. C. dupl. mai. c. a. oia. ut Fer. 2. praec. et ppr. lc. not. (Ll. 1. N. de Ser. oce.) etiam ad Laud. et Hor. In M. Gl. In 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr. a cap. de Coi. com. seq. Compl. de Fer.
- 5 Sabb. Ss. Placidi etc. Mm. simpl. c. r. Invit. et Hym. de Coi. Ant. Ps. et V. (3. N.) de Fer. Sabb. Ll. 1. et 2. de Ser. oce. (cum Resp. 3. N.) L. 3. ppr. Ad Laud. et Hor. oia. de Sabb. a cap. de Coi. Suffr. ad Prim. Prec. (1. lc.) In M. Salus. Gl. Coll. ppr. 2. Or. A cunctis. 3. Or. ad lib. Vesp. de seq. (ppr. lc. ad init. mensis. Oct.) com. Dom. (ppr. lc.) et S. Brunonis C. (h. a. simpl.) Ad Compl. (de Dom.) et per. crastin. Hym. term. Iesu. qui natus.
- 6 Fer. 19. p. Pent. et 2. Oct. (a Cal. 1.) SS. Rosarii B. M. V. dupl. 2. cl. c. a. Off. ppr.; 9. L. hom. et com. Dom. et S. Brunonis C. in L. (et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr.) et M. (ppr.) Gl. (omitt. imper.) Cr. Praef. B. M. V. Et te in Solemnitate. ult. Ev. Dom. ad Prim. V. Qui natus. In 2. Vesp. (ppr. lc.) com. seq. (in P. L.) Dom. (ppr. lc.), S. Brunonis C. et Ss. Sergii etc. Mm. Compl. de Dom.

Vsled nahlajenja nastanejo vedno nepravilike,

katerim se izogneš, če imaš pri sebi vedno škatljico pristnih Fays-ovih sodenskih mineralnih pastil, katere dobiš v vsaki lekarni in drožeriji za malenkostno ceno 1 K 25 v. za škatljico.

Razpis.

Dne 5. oktobra 1912 ob 10. uri dopoldne se odda dobava kruha in ovsar pri c. kr. domobranskem pešpolku števil. 26 v Mariboru za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1913.

Natančnejši pogoji so v pisarni polkovne provianture vsak dan med uradnimi urami v vpogled.

Zimski čas

se bliža, treba bode tople obleke :: ::

Množina vsakovrstnega svežega, lepega, dobrega blaga za moške, ženske in otroke od najcenejše do najfinejše kakovosti se Vam ponuja po jako nizki ceni v trgovini

Franc Seršen^a v Ljutomeru

Prepričajte se, kupujte pri domačih, kupujte zanesljivo najboljše in najcenejše.

Lepo blago za moške obleke se dobi že od 2 K naprej, za ženske obleke sukneno 120 cm široko blago od 70 vinarjev meter naprej. 189

„Slov. Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod

„Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Malisno šupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno zrnje, ko-
:: ružno slamo od storžev, ::

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petroljevske in oljate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Na debele!

Na drobno!

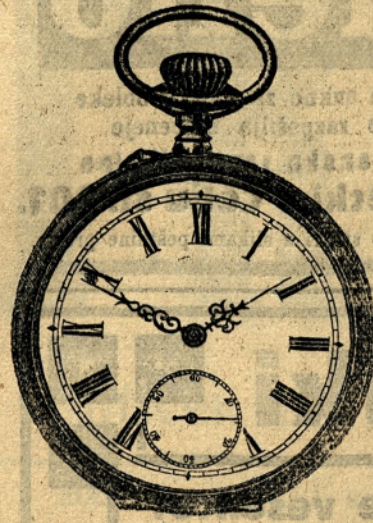
Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Slovenci pozor!

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3.40

Zlata ura . . . K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

V najstarejši narodni **manufakturni trgovini** se **vsled smrti** gospoda

Karola Vanič, Celje

Narodni dom

prodaja vsakovrstno blago, kakor: možko in žensko sukno, druki, oksforti, platno vsaki širivosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. itd.

po zelo znižani ceni!

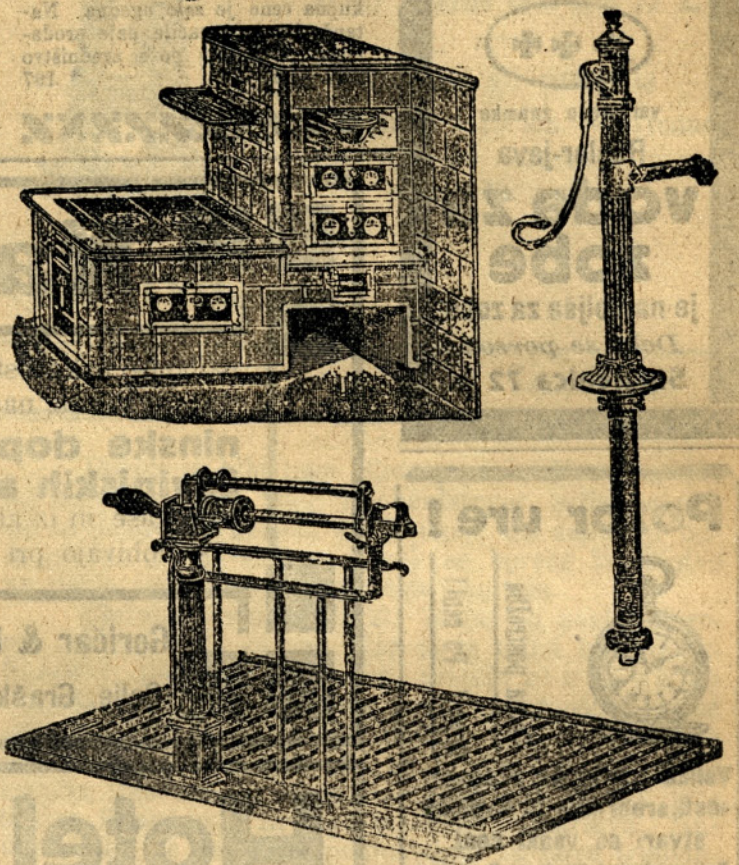
Velika množina različnih

ostankov pod lastno ceno.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča za drugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navažne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zabavnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelavo ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Trgovina s specerijskim blagom

Pozor Slovenci!

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Glavna slovenska zaloga velikanska izbira kranj. vrvarskega blaga kakor: šrang, užd, vrvi, vrvi za perilo, mrež za seno in za o-
:: troške postelje itd. itd. ::
Sprejema se vse pod to stroko spadajoča dela kakor: vrvi za zvonove, dvigalnice in transimsije. :

Ivan Ravnikar Celje

Graška cesta 21.

Glavna slovenska zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firniza in
:: lakov. ::
Zaloga nagrobnih in voščenihi sveč,
: Zaloga vseh rudniških voda. :
Priporočam sveža, deteljna, travna,
poljska, vrtna in cvetlična kaljiva
:: semena. 22

Na drobno! Točna in solidna postrežba! Na debelo!

Edina štajerska narodna steklarska trgovina

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklavskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročito po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano pri notarju v doli Marija Koser, Gospodarska ulica 50, II. nadst. nasproti gimnazije v Mariboru. 194

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

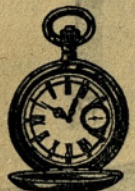
voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

Pozor ure!

Točna postrežba.

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocinstva, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi za ure! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 200 K.

Niklaeta, remont-ura K 3.50

Pristna srebrna ura 7.-

Original omega ura 18.-

Kuhinjska ura 4.-

Budiljka, niklaeta 3.-

Poročni prstani 2.-

Srebrne verižice 2.-

— Vedelna jamstva —

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gospodarska ulica 20

Kupujem zlato in srebro.

Mlin in žaga

z večjo ekonomijo, ali tudi brez nje, je napredaj, oziroma se da v najem. Posvetilo je dobro ohranjeno in se nahaja na Juž. Stajerskem v lepi ravlini, v bližini prometnega kraja z železniško postajo. Pogoji za razvoj obrti so dani in kupna cena je zelo ugodna. Natančnejše informacije daje prodajalec. — Naslov pove uredništvo tega lista. — 197

XXXXXXXXXXXX

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke
zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštne prosto.

Nahrbtniki

najboljše kakovosti po raznovrstnih cenah, nadalje **plainske dopisnice**:
Savinjskih alp, papirnate čaše in iz aluminija, se dobivajo pri trdki - -

Za vrtno veselice:

lampijone, konfeti, serpentine
karte za tombolo, papirnate
- - krožnike, servijete itd. - -
Zaloga raznega papirja. - -

Goričar & Leskovšek

Celje, Graška cesta 7.

Zvezna trgovina

Goričar & Leskovšek

Celje, Rotovska ulica št. 2.

Hotel Trabesinger

v Celovcu
Velikovška cesta
št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

K

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča vsem cenjenim odsekom „Orla“ za nabavo kompletnih krojev, kot čepic, bluzk itd. za javne nastope in prireditve. Imam na voljo veliko zalogo črnega in modrega blaga, iz solidnih tovarn.

Cene nizke! Delo solidno in vestno!
Postrežba točna!

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog.
Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru
Glavni trg tik rotovža.

131

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče.

Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKAR-NARJA A. THIERRY-A-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varst. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenj, posnemanje in prodaja kakšnega drugega balzama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri zločinah boleznih, pri vroči, jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekla K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a

samo pristno

centifolijsko mazilo

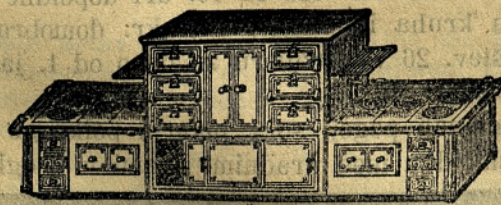
je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 3 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGAČU.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

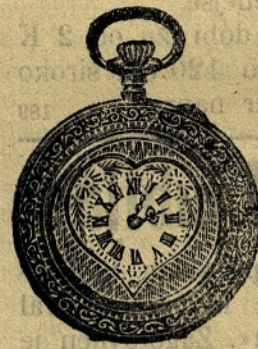
Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Goru je Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

„Straža“ je najuglednejši spodnještajerski list, torej inserirajte!

Svoji k svojim

Priporoča se največja in najcenejša svetovna prip. nana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dor.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švic. skih in slatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec zahteva moj novi veliki cenik, katerega dob zastoj in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Ne pozabite

Volno, sukno (štofe), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,

Maribor.

Grajski trg.

1086a

Burgplatz.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva ysakovrstna semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate z jamčeno solidne postrežbe pr staroznani trdki

Milan Hočevnar Celje
tik farne cerkve.

Podružnica Ljubljanske

Kreditne Banke

v Celju.

Centrala: **Ljubljana.** Podružnice: **Spljet, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica.**

Delniški kapital: **8 milijon kron.**

Rezervni zaklad čez **K 800.000** obrestuje

vloge na vložne

knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Ren. davek plačuje banka iz svojega. **čistih**

4 1 0
2 0